

Sabah info

Godina XX. / Broj 111 / Zagreb, listopad/oktobar 2025. / ISSN 1846-243X

LIST SABORA BOŠNJAČKIH ASOCIJACIJA HRVATSKE

**Svečano obilježen Dan
Bošnjaka 29. rujna/
septembra 2025.**

**XVIII. Smotra
folklor i kulturnog
stvaralaštva
Bošnjaka u Republici
Hrvatskoj, Rijeka
27.9.2025.**

**Naredna smotra u
2026. održat će se u
Dubrovniku**

Premينو Halid Bešlić 7. listopada/oktobra 2025., Sarajevo, BiH

Sadržaj

LABINSKA NOĆ S HALIDOM BEŠLIĆEM - ČOVJEK I PJEVAČ S PLEMITOM DUŠOM.....	str. 3
KOMEMORACIJA HALIDU BEŠLIĆU U SARAJEVU: EMOCIJE, SUZE, ANEGDOTE... POSLJEDNJE ZBOGOM VELIKANU I ČOVJEKU.....	str. 4-7
SVEČANA AKADEMIJA U POVODU DANA BOŠNJAKA 28. RUJAN/SEPTEMBAR.....	str. 8-11
XVIII. SMOTRA FOLKLORA I KULTURNOG STVARALAŠTVA BOŠNJAKA U RH.....	str. 12-15
ODRŽANA SVEČANA KONVENCIJA NACIONALNE KOORDINACIJE U ZAGREBU.....	str. 16-17
USPJEŠNA IZVEDBA KAZALIŠNIH VEČERI NACIONALNIH MANJINA.....	str. 18-19
111 TEMATSKA SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE.....	str. 20-21
DESETI LISTOPAD SVJETSKI DAN MENTALNOG ZDRAVLJA.....	str. 22-23
VELIKI DAN HISTORIJSKOG SJEČANJA: SVEČANO OBILJEŽENA 33. GODIŠNJICA FORMIRANJA RATNOG 5. KORPUSA ARMIJE REPUBLIKE BIH.....	str. 24-25
III. SMOTRA FOLKLORA I SEVDAHA.....	str. 26-27
SPLIT OKRUGLI STOL BOŠNJACI U HRVATSKOJ – MEDIJSKA PRISUTNOST I PISMENOST S OSVRTOM NA ZASTUPLJENOST BOŠNJAČKE I DRUGIH ZAJEDNICA U MEDIJIMA REPUBLIKE HRVATSKE.....	str. 28
DUBROVNIK JE 2009 GODINE BIO DOMAĆIN II. SMOTRE BOŠNJAČKIH KULTURNO UMJETNIČKIH DRUŠTAVA REPUBLIKE HRVATSKE, A U DUBROVNIKU IDUĆE GODINE ODRŽAT ĆE SE 19. SMOTRA FOLKLORA I KULTURNOG STVARALAŠTVA BOŠNJAKA U RH.....	str. 29
NOVE KNJIGE „MI DJECA SARAJEVA“.....	str. 30-31
MLADI BOŠNJACI I NJIHOVI PRIJATELJI IZ HRVATSKE POSJETILI POTOČARE.....	str. 32-33
GALERIJA PREPOROD ZENICA VEĆ 13 GODINA U KONTINUITETU ORGANIZUJE I REALIZUJE LIKOVNU KOLONIJU “STARA BOSNA”.....	str. 34-35
31 BIHAČKI FESTIVAL 2025. - FESTIVAL LJUBAVI ZA SVE PRIJATELJE SA SVIH STRANA SVIJETA.....	str. 36-37
21. MEĐUNARODNI SAJAM EKOLOGIJE – EKOBIS 2025.....	str. 38-39
SLOVENKE I SLOVENC I U HRVATSKOJ.....	str. 40-42
RIJEKA PORTO ETNO FESTIVAL 2025. PREDSTAVLJA I SLAVI RAZLIČITOST.....	str. 44-45
FOTO GALERIJA RIJEČKE XVIII. SMOTRE FOLKLORA I KULTURNOG STVARALAŠTVA BOŠNJAKA U RH, 27.9.2025.....	str. 46-47

Riječ Urednika

Poštovane čitateljice,
poštovani čitatelji!

Bravo za XVIII. Smotru folklor i kulturnog stvaralaštva Bošnjaka u Republici Hrvatskoj, održanoj u Rijeci 27. rujna/ septembra. 2025. godine. Na smotri je sudjelovalo 13 folklornih skupina iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine s oko 300 izvođača, a domaćin je bila Bošnjačka nacionalna zajednica Primorsko-goranske županije s predsjednikom Erminom Burzićem na čelu. Program je ostvaren pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Primorsko-goranske županije i Grada Rijeke.

Organizacijski odbor uložio je veliki trud, a sudionici programa sve su odradili sasvim uzorno, dok su se neki od njih, premda amateri, predstavili na gotovo profesionalnoj razini. Ovo je sjajna manifestacija sa temeljnom zadaćom da se očuva tradicija, običaji, korijeni identiteta jednog naroda i stoga velika pohvala svima koji su na bilo koji način, malim ili velikim doprinosom ugradili sebe u ovo prelijepo kulturno ostvarenje.

Među članicama i članovima kulturno-umjetničkih društava te folklornih, dramskih i ostalih skupina bilo je dosta mladih tako da ne treba brinuti za budućnost ovakvih aktivnosti Bošnjakinja i Bošnjaka Hrvatske. Kadro Kulašin, predsjednik Sabora bošnjačkih asocijacija Republike Hrvatske, u svom pozdravnom govoru izrazio je veliko zadovoljstvo sa svime što se odvijalo tijekom smotre:

-Ispunjeni smo srećom i srce nam zaigra kad vidimo ovu mladost punu energije i koja neće zaboraviti na svoje korijene, na svoju tradiciju i kulturu. Ovakva nam druženja daju priliku da se bolje upoznamo i da se izgrađujemo kao bolji ljudi, jer onaj tko pleše, pjeva, glumi, recitira, smije se, on uživa u životu i trudi se svoju okolinu učini još ljepšom i bogatijom. Svjesni smo svoga mjesta u društvu što svojom aktivnošću i dokazujemo od uključivanja u obranu Domovine pa do konstruktivnog doprinosa u različitim društvenim sferama, poručio je Kadro Kulašin.

Urednik Asim ČABARAVDIĆ

Impresum

Nakladnik: Sabor bošnjačkih asocijacija Hrvatske /
SABAH / www.sabah.hr, Zagreb Nova cesta 4

OIB: 25617086275

Za nakladnika: Kadro Kulašin

Glavni i odgovorni urednik: Asim Čabaravdić,
e-mail: asim.cabaravdic@gmail.com, mob 091 441 00 41

Uredništvo: Kadro Kulašin, Ishak Hodžić, Asim Čabaravdić,
Mehmed Džekić

Dopisnički kolegij: Kadro Kulašin (Splitsko-dalmatinska
županija), Asim Čabaravdić (Istarska županija), Denis
Beganović (Primorsko-goranska županija), Biserka Brkić
(Sisačko-moslavačka županija), Admir Muhić (Karlovačka

županija), Mesud Bužimkić (Zagrebačka županija), Izet
Spahović (Dubrovačko – neretvanska županija).

Tajnik Uredništva: Ishak Hodžić

Adresa uredništva: 10000 Zagreb, Nova cesta 4,

tel: 00385/01/ 309-1083

Fax: 01/309-1084

e-mail: sabahinfo1@gmail.com, sabah@zg.t-com.hr

Grafička priprema: Grafocentar, Sesvete

Tisak: Grafocentar, Sesvete

**Tiskano uz financijsku potporu iz državnog proračuna
RH, putem Savjeta za nacionalne manjine RH.**

Labinska noć s Halidom Bešlićem - Čovjek i pjevač s plemenitom dušom

Estradni umjetnik Halid Bešlić, rođen je 20. studenog 1953. godine u zaseoku Vrapci, kod Knežine, općina Sokolac, BiH. Prvu 'singl ploču' snimio je 1979. godine, od kada počinje njegov uzlazni put uspjeha i popularnosti na estradnoj sceni. Od tada je prodano u milijunskim ciframa raznih nosača zvuka Halidovih pjesama te održano na tisuće njegovih koncerata širom svijeta. Halid se s posebnom ljubavlju bavi muzikom, a istodobno ga krasi velika plemenitost. Potvrdio je to i s više od 500 humanitarnih koncerata širom Europe za vrijeme agresije na Bosnu i Hercegovinu ('92.-'95.). Humanitarne koncerte Halid održava i danas, a na njima kao i na drugim nastupima potvrđuje da je neumoran. (Pre) pun pozitivne energije i široka srca Halid, tako reći, ide s koncerta na koncert.

SABAH: Halid Bešlić je u Istri gostovao 4. srpnja 2008, u Labinu, na Dubrovi, a noć ranije bio je na svadbenoj fešti Tarika Filipovića i njegove supruge Lejle.

HALID: To je bila poezija od svadbe, svadba za pamćenje. Svi su pomalo pjevali i uživali u izvrsnoj atmosferi. Među gostima su bili i Hari Mata Hari, Bebek... a na repertoaru je bilo desetak muzičkih žanrova, počevši od roken rola do sevdaha. Bilo je poetično, veselo, zabavno.

SABAH: Pjevali ste i za Fondaciju Bosanska dolina piramida!?

HALID: Semir Osmanagić mi je prijatelj i njegov je projekt pokrenuo svojevrsnu lavinu u cijeloj Bosni, a posebno u Visokom. Koncert na stadionu, samo za njegovu Fondaciju, bio je vrlo dobar. Nisam stručnjak za piramide, ali podržavam Osmanagića maksimalno, jer je očito da tamo ima nešto i argumenti su jaki. Zato nije čudno da Visoko ima sve više posjetitelja koji dolaze vidjeti tu Bosansku dolinu piramida.

SABAH: Što je za Vas sevdah?

HALID: Nije baš lako odgovoriti na to pitanje odgovoriti, a imam glavi desetak definicija, ali ja bih to jednostavno nazvao muzička ljepota i ljepota duše.

SABAH: Propjevali ste u osnovnoj školi, a jeste li imali pjevače uzore i imate li recept za uspješnu karijeru?

HALID: U pogledu uzora mogu reći da su to Zaim Imamović, Safet Isović, Himzo Polovina...Recept za karijeru nemam, a posao odrađujem profesionalno i ljudi me vole slušati. Valjda im odgovara moj stil, no možda je tajna u dobroj komunikaciji s publikom. Znam što voli, osjetim što žele i pjesma me jednostavno ponese.

SABAH: Gdje su korijeni Vaše dobrote i spremnosti da pomognete ljudima?

HALID: Pa to je gotovo genetski, ponese me to iz porodice. Lijepo je pomagati drugima. Darujući nekome, vjerujem da se to čovjeku dobrim vrati, tj. Bog uzvratiti. Ljude treba pomagati i meni se to na neki način vraća. Mnogi su u ovim godinama na zalasku karijere, a ja se osjećam kao na početku.

SABAH: Kakva Vam se Bosna čini?

HALID: U Bosni ima dobrih i loših stvari. Oduvijek sam smatrao da nije slabost nego je snaga Bosne u tome da ima tri nacije, tri religije. Tamo su džamije pored crkvi i crkve pored džamija. Bosnu valja graditi, potrebni su joj putovi, infrastruktura i bolja politička strategija za ulazak u Evropu. Kada uđemo, te nacionalističke snage će nestati sa scene i neće više biti ratova i drugih belaja. Također, narod treba obrazovati, posebno informatički, i treba pokrenuti biznis koji će biti konkurentan u Evropi i u svijetu. Naši su ljudi vrijedni radnici i vole raditi, jer Bosancima nije imanentno da ne rade, a čini mi se da su se neki malo razlijenili, razmazili.

SABAH: Život u Hrvatskoj ko' i u Bosni, iz dana u dan sve je skuplji!?

HALID: To je tačno, ali cijeli svijet tako funkcionira. Ipak, želim reći da se nigdje kao u Bosni ne mogu najesti zdravo, i za male pare. Takve kvalitetne hrane nema na Zapadu. Tamo je sve galofak hrana, a na Zapadu nije više kao nekad. Sada ljudi zarade toliko da mogu živjeti, pokriti sve troškove, ali nema uštede, jer je život i na zapadu postao jako skup. Više vrijedi hiljadu maraka u Bosni nego hiljadu eura u Njemačkoj.

SABAH: Kakvu muziku najradije slušate?

HALID: Volim roken rol, pop, svu etno muziku, volim indijsku muziku, latino, kubansku. Jako volim romsku muziku, ali nisam zaboravio na sevdah. Za mene je Safet Isović pjevač broj jedan, a najomiljeniji mi je Zaim Imamović. Tu je i Himzo Polovina, Beba Selimović, Nedjeljko Bilkić, Meho Puzić, Nedžad Salković...ne mogu ih sve nabrojati. Ja sam odrastao sa sevdahom, ali pjevam komponovanu muziku koja je bliska tome. Često zapjevam i sevdalinke.

SABAH: Do kada će te pjevati?

HALID: Pjevat ću dok me noge nose i zdravlje služi, a narod traži. Ne možeš pjevati ako te nitko neće slušati.

Razgovarao i snimio Asim ČABARAVDIĆ

Komemoracija Halidu Bešliću u Sarajevu: Emocije, suze, anegdote... Posljednje zbogom Velikanu i Čovjeku

Narodno pozorište je bilo premalo da primi sve one koji su došli da prisustvuju komemoraciji posvećenoj Halidu Bešliću i da se oproste od velikana narodne muzike. Brojni prijatelji, rodbina, kolege sa estradne scene, glumci, režiseri, slikari, predstavnici političkog života u BiH – svi oni koji su saradivali s Bešlićem kroz godine i s kojima je bio prijatelj. Brojne poznate ličnosti iz BiH, regiona i cijelog svijeta prisustvovala su komemoraciji.

Čak i ispred Narodnog pozorišta je sve bilo puno, ljudi su sjedili na platou prateći prenos uživo na video-bimu, htijući da bar na taj način prisustvuju komemoraciji. Na stolicama postavljenim ispred Narodnog pozorišta bili su položeni ljljani – simbolično, podsjećajući na veliki hit Halida Bešlića “Poljem se širi miris ljljana”.

Minutom šutnje, učenjem fatihe i molitvama je započela komemoracija. Prisutni su se podsjetili životnog puta legendarnog pjevača, odnosno najznačajnijih trenutaka, sa posebnim fokusom na njegove pjesme i njegovu humanitarnost koja je plijenila srca svih.

Posebno emotivan trenutak dogodio se na samom početku komemoracije u Narodnom pozorištu, kada je Halidova unuka Lamija u svoje i bratovo ime pročitala dirljivo pismo upućeno svom dedi.

“Znamo mi da si poseban, znali smo da te vole ljudi, ali nismo ni bili svjesni koliko njih. Govorio si da sam muzički nadarena, a imam na koga i da budem. Voljeli bi da si još dugo sa nama, fališ nam jako. Deda, ti si naša ljubav, ponos i štiti”, stoji između ostalog u jako emotivnom pismu Halidovih unuka.

“Halid nije bio samo pjevač, bio je simbol BiH, Sarajeva, našeg duha, prkosa i dobrote. Njegova pjesma bila je most između generacija, naših domova i svijeta, između prošlosti i budućnosti. Sarajevo je izgubilo svog pjevača, svog Halida, ali Halid ostaje među nama u svojim pjesmama”, rekao je gradonačelnik Sarajeva Samir Avdić u svom kratkom obraćanju.

Halid je dokazivao da neki mostovi nikada neće nestati, njegove pjesme ostaće most koji ni rijeke ni sudbine ni vrijeme neće moći odnijeti. Bešlić je oplemenio naše vrijeme, koje će se dijeliti na ono do Halida i poslije njega, rekao je glumac Emir Hadžihafizbegović.

“Testament koji je Halid ostavio je da živimo bez predrasuda jer čovjek koji nema predrasuda je albatros. Znam Halida 44 godine, naučio sam od njega da živim bez predrasuda. Ako imaš predrasudu, život ti je pakao, ako nemaš – život je lijep. Ljudi se dijele na razne kategorije, ali je generalna podjela na realizovane i nerealizovane ljude. To je pitanje duhovne vertikale. Mi danas ispraćamo jednog realizovanog čovjeka koji je posložio sve stvari u svom životu kako treba”, kazao je Hadžihafizbegović.

Istakao je da je Halid Bešlić simbol Bosne. Za Halidom ne žali regija, kazao je, nego za njim žale ljudi bivše Jugoslavije. To pokazuje i Halidov uspjeh, koji je bio jednako popularan i u Jugoslaviji i u svim zemljama koje su nastale raspadom Jugoslavije.

“Halid nije mirio ljude u regiji. Ljudi koji su dolazili Halidu na koncerte se nisu ni svađali, te ljude nije trebalo ni miriti”, zaključio je Emir Hadžihafizbegović.

Nazif Gljiva, dugogodišnji prijatelj Halida Bešlića, rekao je na komemoraciji da ga dobri ljudi ispraćaju kao nikog do sada.

“Mislim da si ispunio misiju na ovom dunjaluku. Milioni ljudi te vole i pjevaju, tuguju, plaču i opet pjevaju. Možda nisi znao da imaš ovako dobru raju koja te neizmerno voli, poštuje. Ti si svojom dobrotom to i zaslužio. Budi kao Halid!”, naveo je.

Miro Lazović je na samom početku govora kazao da bi najradije ćutao i u tišini evocirao uspomene na susrete i druženja. Bosna i Hercegovina je odlaskom Halida izgubila mnogo, istakao je, koji je svojom pjesmom širio duh tolerancije i razumijevanja. Ono što politika nije uspijevala, uspijevala je njegova pjesma i njegov karakter, istakao je.

“Hvala ti na pjesmama, na emociji, na tome što si bio i ostao čovjek – čovjek za primjer. Neka ti je laka zemlja bosanska”, rekao je Lazović.

Osman Džihho je na komemoraciji ispričao kako je Halida upoznao još 1995. godine i kako je počeo nastupati s njim. Podijelio je sa prisutnima anekdotu sa svog prvog nastupa ugovorenog sa Halidom u Jablanici. “On je imao povjerenje u mene prije mog nastupa iako me prije toga nikad u životu nije ni vidio ni čuo”, istakao je.

“On je bio duša, emocija, osjećaj. Glas svoje Bosne koju je najviše volio, bio je glas naroda. Njegove pjesme nisu bile samo hitovi, nego sam život. Danas samo mogu reći da sam završio životnu akademiju Halida Bešlića, koji me naučio da publika nije broj nego srce”, emotivno je govorio Džiho.

Prisutnima se obratio i pjevač Haris Džinović.

“O Halidu Bešliću ne treba puno govoriti. Mnogi i znaju i ne znaju da je Halid bio jako humorističan, bilo je prelijepo provoditi vrijeme s njim i družiti se s njim je bila velika privilegija, a družili smo se od daleke 1975. godine. On je svojim vrlinama, ponašanjem i načinom života odredio da je teško pobrojati njegove dobre strane. Velika zvijezda – a jednostavan. Odličan drug, prijatelj, komšija – a nije sebičan”, naglasio je Džinović.

Reditelj Ademir Kenović je govorio o saradnji Halida Bešlića sa filmskim režiserima.

“Nije meni mjesto u pozorištu, to je za gospodu – govorio je Halid dok smo pripremali jedan projekat. Ova sedmica nam je pokazala da je tvoje mjesto svugdje. Imali smo privilegiju da budeš dio naših života. To je bio čovjek koji je davao nešto posebno svemu što je dotakao. Davao je sebe, novac, energiju, vrijeme, ljubav...”, naveo je Kenović i ispričao anegdotu iz Zagreba kada su svatovi molili Halida da im otpjeva par pjesama, a on im je rekao “neću pjevati par pjesama, nego ću vam pjevati do zore”.

Enis Bešlić, glumac i dugogodišnji prijatelj Halida Bešlića, rekao je da je narodska komemoracija bila juče, aludirajući na okupljanja za Halida koja su se događala širom BiH, regije i svijeta kako bi se oprostili sa velikanom narodne muzike.

“Kad sam došao iz Tešnja, bio sam očaran svim ljudima, ali Halidom najviše jer sam ja bio neki student, a on je znao tada pojesti sa mnom ručak. Ja tek sad gledam i učim ko je bio Halid Bešlić. Nije on samo naš. Nije on sarajevski i bosanski. Njega je Bog poslao na ovu zemlju da donese katarzu. Ja osjećam ogromnu snagu i moć zato što sam vidio sve te emocije djece koja su ganjala dozvole po gradovima da se oda počast Halidu. To su ljudi koji s njim nisu kafu popili. Ja sam želio da ljudi koji su toliko proveli s njim se malo više angažuju, koliko je vremena trebalo tim sarajevskim mangupima da shvate da je Halid umro, da se angažuju da kažu da ne može to tek tako da prođe”, naveo je Bešlić i dobio jak aplauz za svoj govor.

“Nije bilo lako imati širinu Halida Bešlića, jer je išao u sve gradove, a bilo je jako teško živjeti tako jer ti uvijek neko kaže ‘što si otišao njima’. Juče se rodila nova porodica, generacija koja je juče pjevala Halidove pjesme uopšte ga ne poznavajući”, istakao je.

“Znajući koliko je volio sina, svoju ženu, unuke, možete biti sretni što ste imali takvog oca i zadovoljni da ga ispraća cijeli svijet. Budite ponosni, nemate vi šta žaliti, neka žale oni što nisu bili dobri s njim dok je bio živ”, zaključio je svoj govor Enis Bešlić.

Elvir Švrakić, generalni direktor TV Hayat, naveo je da je za sve nas Halid bio i ostaće posebnost jednog vremena kojim ćemo moći mjeriti vrijednosti života. Istakao je njegovu inteligenciju, talenat, životno iskustvo. Donosio je sa sobom radost u poslu, druženju, razgovoru. Njegova slava se nikad neće završiti, ostaće primjer jednog vremena.

Halidov dugogodišnji prijatelj i saradnik Fahrudin Pecikoza ispričao je, obraćajući se direktno porodici, par privatnih anegdota i događaja koje je doživio sa legendarnim pjevačem. Rekao je da je napisao par pjesama za Halida i nije siguran da bi se uopšte čulo za te pjesme da ih on nije otpjevao. Ispričao je da ga je jednom pitao koja je za njega najljepša žena na svijetu, a Halid mu je rekao da je to “ona kojoj vjeruješ”.

“Narod je rekao svoje. Za ovom govornicom se ništa novo ne može reći što ljudi već nisu rekli”, naveo je Pecikoza. Obratio se njegovom sinu Dini i rekao da je pokazao da je dostojan prezimena Bešlić. “Pitao si me kako ćemo mi bez Halida, a ja taj odgovor još uvijek nisam našao, Dino”, rekao je kroz suze Pecikoza.

Dino Merlin je posljednji govorio na komemoraciji. Podijelio je sa prisutnima trenutke koji su mu ostali u sjećanju kada je posljednji put vidio Halida Bešlića u bolnici. Kaže, pričao mu je Sidranove i Gljvine fore. Da su se smijali da ne bi plakali. Da prevare bol i smrt.

“Donio sam mu čokoladu. Mercy. Mercy, Halide. Hvala, Halide”, drhtavim glasom je rekao. “Mnogo će vode Bosnom proteći do tad dok se takva duša rodi, gdje god da si, voljen da si”, završio je stihovima.

Komemoracija je završena izvođenjem Halidove pjesme “Čardak” i dugim aplauzom. Danas je odana počast čovjeku kojeg smo svi osjećali svojim, čovjeku koji je utkao svoju dušu u svoje pjesme. Hvala – za svu ljepotu, utjehu i naslijeđe koje nam je ostavio.

Izvor: BHRT

PAMTIĆEMO TE CJELOG ŽIVOTA,
PAMTIĆEMO TE MI,
ZATO ŠTO SI TI HALIDE
JEDAN JEDINI ❤️
SARAJEVO HALIDU BEŠLIĆU
❤️

Halid Bešlić: "Mogu i ja voziti bijesna kola, snimati milionske spotove, ali zašto bih to radio dok moj komšija nema za hljeba. Meni je zadovoljstvo nahraniti njega, otići u javnu kuhinju, dati svoj doprinos, nahraniti danas 100 gladnih usta, ili u dječijem domu donirati novac. Volio bih da me pamte kada odem, kao dobrog čovjeka, a ne kao dobrog pjevača."

Svečana akademija u povodu Dana Bošnjaka 28. rujan/septembar

Dan Bošnjaka nije samo praznik jednog naroda – on je simbol borbe za ime, identitet i dostojanstvo, ali i poruka mira, ravnopravnosti i kulturne raznolikosti koju svi zajedno baštinimo na ovim prostorima, rekao je domaćin svečane akademije Kadro Kulašin, predsjednik Sabora bošnjačkih asocijacija Hrvatske, na otvaranju svečane akademije u povodu Dana Bošnjaka,

Ovom svečanom akademijom bošnjačke asocijacije koje djeluju u gradu Splitu i Splitsko-dalmatinskoj županiji obilježili su Dan Bošnjaka, odnosno 32. godišnjicu odluke donijete u Sarajevu 1993. godine, kada je promijenjeno nacionalno ime u Bošnjak.

Uvaženi gosti, prijatelji iz Bosne i Hercegovine pozdravljeni su od strane organizatora. Govornici su istaknuli važnost Dana Bošnjaka kao simbola borbe za identitet i ravnopravnost, naglašavajući povijesni kontekst i značaj vraćanja imena Bošnjak. Apelirano je na Bošnjake u Hrvatskoj da se u redovnoj državnoj upravi izjasne kao Bošnjaci, a ne kao muslimani sa velikim M. Predstavnici Splitsko-dalmatinske županije i grada Splita su tradicionalno na svim našim svečanim akademijama i kulturnim manifestacijama i naši dragi viđeni prijatelji. Govornici su naglasili važnost zajedništva i poštovanja različitosti.

Domaćin svečane akademija, Kadro Kulašin, srdačno je pozdravio posjetitelje i izvođače programa i u svom govoru istaknuo veliki značaj obilježavanja povijesnog Dana Bošnjaka.

Poštovani, dragi prijatelji,

Danas imam čast i zadovoljstvo da govorim o jednom datumu koji ima veliko značenje za bošnjački narod – o Danu Bošnjaka koji se obilježava u znak sjećanja na 28. rujan/septembar 1993. godine, kada je u Sarajevu održan Prvi bošnjački sabor. Na tom saboru, u vremenu velikih političkih i ratnih previranja, bošnjački intelektualci, političari, vjerski lideri i predstavnici naroda odlučili su vratiti svoje povijesno ime – Bošnjaci.

Do tada, tokom većeg dijela 20. stoljeća, u bivšoj Jugoslaviji, Bošnjaci su se mahom izjašnjavali kao “Muslimani” sa velikim M – što je bio službeni naziv naroda. Ipak, to je često izazivalo zabunu, jer je termin “musliman” prvenstveno vjerska, a ne etnička kategorija.

Zbog toga je vraćanje imena “Bošnjak” bilo povijesna odluka – povratak imenu koje je korišteno stoljećima, još prije osmanskog perioda, kada je narod u Bosni i širem području nazivani Bošnjacima.

Odluka Sabora 1993. godine bila je i politička i kulturna poruka: “Postojimo. Imamo svoje ime. Imamo svoju povijest. I imamo pravo da budemo to što jesmo.”

Istorijski kontekst – borba za ime

Da bismo razumjeli težinu ove odluke, moramo se vratiti nekoliko stoljeća unazad.

U srednjem vijeku, teritorija Bosne je bila posebna banovina, a kasnije i kraljevina. Dolaskom Osmanlija u 15. stoljeću, dio stanovništva prelazi na islam, i vremenom se formira poseban identitet bosanskih muslimana.

Tokom austrougarske i kasnije jugoslavenske vlasti, bošnjački identitet je često bio nepriznat ili potiskivan. Tek 1968. godine, u SFRJ, Muslimani su priznati kao narod – ali pod nazivom “Muslimani”, a ne Bošnjaci, a institucionalno definirani Ustavom 1974. godine. To znači da su Bošnjaci bili jedini narod u Evropi koji nije imao pravo da koristi svoje povijesno ime. Zato je 1993. godina – usred rata, razaranja i stradanja – predstavljala prijelomni trenutak kada je narod odlučio da povrati dostojanstvo kroz vlastito ime.

Više od praznika – simbol identiteta

Dan Bošnjaka je mnogo više od običnog nacionalnog praznika. On predstavlja:

Simbol borbe za priznanje i ravnopravnost,

Povratak povijesnom pamćenju i kontinuitetu,

Poziv na očuvanje jezika, tradicije i vjere,

I istovremeno – poruku zajedničkog života i poštovanja različitosti.

Bošnjaci nisu narod koji je nastao 1993. godine – oni su narod sa tisućljetnim korijenima, ali su tada, posle decenija negiranja i ignoriranja, ponovo uzeli ono što im pripada – svoje ime. Važno je reći da Dan Bošnjaka nije usmjeren protiv bilo koga. To nije praznik koji slavi razlike kao prepreke, već razlike kao bogatstvo. Bošnjaci danas žive u

zajednicama sa Srbima, Crnogorcima, Hrvatima, Albancima, Slovencima, Makedoncima, Romima i drugima. Zajednički život je moguć samo kada se međusobno poštujemo, kada svatko može slobodno biti ono što jeste.

Za mlade Bošnjake, Dan Bošnjaka je podsjetnik da uče svoj jezik i povijest, poštuju svoje korijene i tradiciju, ali i da budu otvoreni prema drugim narodima, da budu obrazovani, aktivni i odgovorni građani. Za sve ostale, ovaj datum je prilika da bolje upoznaju svoje susjede, prijatelje, kolege – jer poznavanje i razumijevanje brišu predrasude. Dan Bošnjaka – 28. rujna – nije samo datum u kalendaru. To je dan sjećanja, dan ponosa, dan identiteta. To je dan kada jedan narod kaže ovdje smo, postojimo i imamo pravo da budemo ono što jesmo.

U vremenu kada su identiteti često ugroženi, a povijesti zaboravljene ili iskrivljene, važno je njegovati praznike kao što je ovaj – jer oni nas podsjećaju tko smo, što smo prošli i kuda želimo ići. Dan Bošnjaka je dan kada se slavi identitet, sjećanje, ali i budućnost. To je dan kada se ne traže razlike da bi se pravili zidovi, već da bi se gradili mostovi razumijevanja među narodima. Ovakvo obilježavanje i podsjećanje nam služi da bolje razumijemo značaj ovog datuma, ne samo za Bošnjake, već i za cjelokupno društvo koje teži pravdi, ravnopravnosti i zajedništvu” poručio je Kulašin u svom izlaganju.

Generalni tajnik nacionalne koordinacije Davud Mešinović pozdravio je sve prisutne u ime našeg parlamentarnog zastupnik Armina Hodžića i predsjednika Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj Bermina Meškića. Pohvalio je organizaciju akademija te govorio o historijskom kontekstu sevdalinke.

“Iako se smatra da je sevdalinka bosanska, gradska ljubavna pjesma, ona se kao filozofija ljubavi rodila u Splitu davne 1574. godine , a nastala je zahvaljujući zapisu tadašnjeg splitskog kneza koji je trag istinitog dođagaja i pjesme poslao skupa sa redovnim izvještajima koje je slao mletačkom senatu u Veneciji. Taj je zapis objavljen u knjizi: Vincenzo Solitro: Documenti Storici sull’ Istria e la Dalmazia. Venezia, 1844. (Munib Maglajić, 1983).

Taj zapis govori o nesretnoj ljubavi između Bošnjaka Adila iz Klisa i Splitske Marije (Mare) Vornić; splitski knez je također sačuvao uspomenu na splitskog pjesnika Franja Boktuliju, koji je spjevao epitaf u sudbini nesretne djevojke – «Bidne Mare», kao i satirično-alegoričnu pjesmu o odnosu Mletačke republike spram Osmanske carevine.

Prema tome, taj zapis istovremeno svjedoči o davnome pokušaju pjevanja u duhu onoga što zovemo sevdalinkom.

Na svečanoj akademiji bio je nazočan gradonačelnik Splita Tomislav Šuta, koji je tom prigodom govorio i pozdravio

posjetitelje i izvođače programa u ime predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića i predsjednika Hrvatskoga sabora Gordana Jandrokovića, kojih je izaslanik bio.

Gradonačelnik Šuta je istaknuo važnost poštivanja i uvažavanja nacionalnih manjina kao temelja slobode, kulture i dijaloga, naglasivši da su manjine sastavni dio razvoja svakog društva. Podsjetio je i na dobru suradnju Grada Splita s nacionalnim manjinama, među kojima i s bošnjačkom zajednicom, te izrazio spremnost za nastavak zajedničkih projekata i dijaloga. U govoru je zahvalio Bošnjacima na doprinosu u stvaranju i obrani Republike Hrvatske, čestitavši im Dan Bošnjaka uz želju da se i u buduću svake godine okupljaju u zajedništvu i suradnji.

Tijekom uvodnog dijela svečane akademija obratili su se i Josip Matković, pomoćnik župana Splitsko-dalmatinske županije i ujedno pročelnik županijskog Upravnog odjela za opću upravu, Mehmed Džekić, počasni predsjednik Sabora bošnjačkih asocijacija Republike Hrvatske.

U zabavnom dijelu programa nastupili su KDB Preporod Split s mješovitim pjevačkim zborom i dramskom sekcijom, te Gradski folklorni ansambl Bugojno iz Bosne i Hercegovine koji su se predstavili s dvije koreografije.

Napisao Denis BEGANOVIĆ, snimio Asim ČABARAVDIĆ

XVIII. SMOTRA FOLKLORA I KULTURNOG STVARALAŠTVA BOŠNJAKA U RH

300 izvođača programa 15 folklornih skupina iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine

Naredna 19. Smotra održat će se u Dubrovniku 2026. godine

Na XVIII. smotri folklora i kulturnog stvaralaštva Bošnjaka u RH održanoj 27. rujna u Rijeci sudjelovalo oko 300 izvođača koji njeguju i čuvaju bogatu tradiciju, identitet i izuzetno vrijednu kulturnu baštinu Bošnjaka.

-Ispunjeni smo srećom i srce nam zaigra kada vidimo ovu mladost punu energije koja neće zaboraviti na svoje korijene, tradiciju i kulturu. Ovakva nam druženja daju priliku da se bolje upoznamo i izgrađujemo kao bolji ljudi. Jer onaj tko pleše, pjeva, glumi, recitira i smije se nesumnjivo voli život i u njemu uživa, a trudi se da svoju okolinu učini još ljepšom i životno bogatijom – rekao je Kadro Kulašin, predsjednik Sabora bošnjačkih asocijacija Hrvatske u pozdravnom govoru.

Smotra je započela intoniranjem himni Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a potom je pjesmu Bosna za sva vremena recitirala Neila Beganović, članica „Jadranskih dragulja“ iz Crikvenice, koji djeluju u okviru Bošnjačke nacionalne zajednice za Primorsko-goransku županiju. Neila je učenica 4. razreda Osnovne škole „Zvona Cara“ u Crikvenici, a autor pjesme je Denis Beganović. Na smotri je sudjelovalo 13 folklornih skupina iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine s oko 300 izvođača, a domaćin je bila Bošnjačka nacionalna zajednica Primorsko-goranske županije s predsjednikom Erminom Burzićem. Program je ostvaren pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Primorsko-goranske županije i Grada Rijeke.

Događaj je privukao veliki broj posjetitelja koji su velikim pljeskom nagradili izvođače veoma zanimljivog programa. Prigodnim riječima izvođačima i publici obratili su se uzvanici Elma Kovačević-Bajtal, veleposlanica Bosne i Hercegovine u Hrvatskoj, Tibor Varga, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH, te Ermina Duraj u ime župana Primorsko-goranske županije Ivice Lukanovića i gradonačelnice Rijeke Ive Rinčić. Uzvanici smotre istaknuli su važnost očuvanja tradicije, kulturnog stvaralaštva i međusobnog upoznavanja i razumijevanja te poručili

izvođačima i publici da uživaju u pjesmi, plesu i druženju. Posebice je naglašeno kako su Primorsko-goranska županija i Grad Rijeka uzorni primjer u promociji i podršci multikulturalnosti i multietničnosti.

Sudionicima smotre obratio se predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH Tibor Varga

-Čast mi je da vas mogu pozdraviti ispred Savjeta za nacionalne manjine i u svoje ime. I vrlo mi je drago da se ovakve manifestacije održavaju. Pogledajte samo ove nošnje, to je nešto prekrasno. I koliko je to truda uloženo, od roditelja, ali i od učesnika koji nastupaju. Vjerujem da ćemo danas uživati u programu. Savjet za nacionalne manjine financira kulturnu autonomiju, od manifestacija ukupno skoro 1.300 programa financiramo godišnje, gotovo približno s 11 miliona eura. Manifestacija je preko 600, i izuzetno mi je drago da manifestacije nisu sve iste“, istaknuo je predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH Tibor Varga.

Smotri u Rijeci uz člana Savjeta za nacionalne manjine RH Ishaka Hodžića, i potpredsjednicu SABAH-a Almiru Raimović prisustvovalo je više dužnosnika i predstavnika organizacija, općina, boračkih i sportskih udruženja s područja Bosne i Hercegovine, a s kojima bošnjačke asocijacije Hrvatske već godinama uspješno surađuju.

Ermin Burzić srdačno je pozdravio izvođače i brojnu publiku, izrazivši veliku zahvalnost pokroviteljima smotre koja se ne bi ni mogla održati bez njihove potpore:

-Velika mi je čast i zadovoljstvo što danas stojim pred vama na ovoj smotri, događaju koji ne samo da čuva našu baštinu, već je i ponosno prenosi budućim generacijama. Grad Rijeka je Europska prijestolnica kulture, a ovaj program to potvrđuje i zato koristim ovu priliku da se javno zahvalim Gradu Rijeci, Primorsko-goranskoj županiji, našoj turističkoj zajednici. Hvala i svim našim volonterima na suradnji u organizaciji smotre. Ovdje se ne okupljamo samo da bismo pokazali pjesmu, igru, nošnju i običaje, nego da bismo slavili ono što nas povezuje, duh zajedništva, bogatstvo različitosti

i snagu identiteta koji ne poznaje granice. Bošnjačka kultura u Hrvatskoj nije samo dio prošlosti, ona je živa, dinamična i prisutna u svakodnevnom životu, u jeziku, kulinarstvu, umjetnosti, i nadasve u ljudima koji je s ljubavlju njeguju, naglasio je Burzić.

Kadro Kulašin, predsjednik Sabora bošnjačkih asocijacija Hrvatske u pozdravnom govoru na početku je pozdravio sve prisutne uzvanike i goste na XVIII. Smotri folkloru i kulturnog stvaralaštva Bošnjaka u RH. Dobro došli i uživajte u igri i plesu naših članica i gostiju iz Bosne i Hercegovine, a posebnu čast nam čini pozdraviti KUD „Zvir“ iz Jelenja.

Ovakva nam druženja daju priliku da se bolje upoznamo i da se izgrađujemo kao bolji ljudi, jer onaj tko pleše, pjeva, glumi, recitira, smije se, on uživa u životu i trudi se svoju okolinu učini još ljepšom i bogatijom. Na našim smotrama obično sudjeluje 15-ak KUD-ova, tako je i ove godine. Večeras će nam se predstaviti preko 300 sudionika iz 14 organizacija.

Sabor bošnjačkih asocijacija Hrvatske je organizacija koja okuplja različite udruge i pojedince koji razvijaju i unapređuju položaj i status bošnjačke nacionalne manjine (BNM) u RH na različite načine od kulturnih sportskih, likovnih, spisateljskih, glumačkih, folklornih, glazbenih i ostalih aktivnosti. SABAH i glavni organizator Smotri. U svom sastavu trenutno imamo preko 20 različitih udruga od KUD-ova, BNZ, KD-a, braniteljskih udruga. Posebno nas veseli da imamo dosta djece i mladih koji se uključuju u rad naših članica, ali i nemali broj naših prijatelja koji nisu Bošnjaci i Bošnjakinje, a aktivni su članovi naših udruga. Imamo sekcija unutar nekih društava koje broje i do 70 posto naših dragih prijatelja iz redova drugih nacionalnih manjina (NM) i hrvatskog naroda. To pokazuje našu otvorenost i potpunu integritetnost u užu i širu zajednicu i društvo. Tako je na cijelom prostoru RH.

Nama je jedan od ciljeva da položaj i prava koja su nam zajamčena Ustavom i Ustavnim Zakonom o pravima NM u RH realiziramo na opće dobro i u dobroj vjeri. Niti više, ali niti manje od onoga na koliko imamo pravo. Svjesni smo svoga mjesta u društvu što svojom aktivnošću i dokazujemo od uključivanja u obranu Domovine pa do konstruktivnog doprinosa u različitim društvenim sferama.

I večerašnja manifestacija to pokazuje. Kod organiziranja ovako zahtjevnih manifestacija kakve su naše Smotre folkloru i kulturnog stvaralaštva Bošnjaka u RH pokroviteljstva su vrlo važna. Od velike pomoći su nam grad i županija koji su pokrovitelji smotre. Ovim putem se zahvaljujem gradonačelnici Grada Rijeke Ivi Rinčić i županu Primorsko-goranske županije Ivici Lukanoviću. Zahvaljujem se i zaposlenicima i osoblju ove sportske dvorane. Posebno se zahvaljujem u ime SABAH-a domaćinu XVIII. Smotre, Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici za PGŽ, koji su dali sve od sebe da smotra uspije. U organizaciju je bilo uključeno puno

pojedina iz skoro cijelog Primorja (Crikvenice, Rijeke, Kastva, Krka i ostalih gradova i općina). Isto bih se zahvalio Udrugu Bošnjaka branitelja Domovinskog rata RH ogranak Rijeka, čiji članovi su večeras redari i brinu da sve bude u redu. Posebna zahvala Savjetu za nacionalne manjine RH s gospodinom Tiborom Vargom na čelu. Zahvaljujem se svima onima koji su na bilo kakav način doprinijeli da se smotra održi na najbolji način. Tradiciju nećemo prekidati. Večeras smo tu radi pjesme, plesa i druženja. Uživajmo. Pozivam vas da svaki nastup pozdravite gromoglasnim pljeskom.

Neka nam žive naše RH i BiH. Živi i zdravi bili, poručio je Kadro Kulašin.

Program je započeo nastupom Vokalno-instrumentalnog sastava „Forte“ iz Donjeg Vakufa koji je izveo himne RH i BiH. „Forte“ se još predstavio izvedbom tradicionalnih pjesama i sevdalinki: Pjevat ćemo što nam srce zna, Moj mala nema mane i Jedna si jedina. U nastavku programa, u ime domaćina, nastupio je mješoviti pjevački zbor Sevdalije s pjesmama: Moj beharu i Ja zagrizoh šareniku jabuku. Potom se predstavila pulska literarno-dramska sekcija koja djeluje unutar Bošnjačke nacionalne zajednice Pule i Istarske županije, a izvela je kazališni igrokaz „Mujo i Fata“, te recitacije o domovini.

Od bosanskohercegovačkih sudionika smotre najprije su se predstavili „Ajvatovački biseri“ iz Prusca, Donji Vakuf, koji su izveli splet bosanskih igara. Iz Istre je nastupilo Kulturno-umjetničko društvo „Bosna“ Istarske županije s koreografijom „Splet igara iz Srednje Bosne“, a nakon folkloru Mješoviti pjevački zbor „Sevdah“ Kulturnog društva Bošnjaka „Preporod“ iz Splita pjevao je Žute dunje, Lijepi li su mostarski dućani i Haj, mene majku jedna ima. KUD „Osman Džafić“ iz Prijedora nastupio je s koreografijom „Sarajevske gradske igre“, a potom je uslijedio nastup društva Omladinskog kulturnog centra „Lipe“ iz Doboja Istok s koreografijom „Muslimanske gradske igre“. Bošnjačko kulturno-umjetničko društvo „Ljiljan“ iz Rajeva Sela, Drenovci, otplesalo je „Igre iz Bosne i Hercegovine“, dok se KUD „Zvir“ iz Jelenja predstavio s nekoliko plesova grobničkoga kraja pod nazivom „Tanac pod feštu“. Iz Bihaća su na smotru došli članovi Bošnjačke zajednice kulture-Gradsko društvo Bihać i prikazali „Mladinske-mladine igre“, dok je skupina „Buzetski biseri“ iz Buzeta izvela „Bošnjačke svadbene igre – mlada“. Program, koji su veoma dobro vodili Ivana Perić i Dajan Delić, zaključio je mješoviti pjevački zbor KUD-a „Sevdah“ iz Rijeke sevdalinkama Čudna jada od Mostara grada i Bosno moja.

Na kraju programa uručene su zahvalnice društvima, institucijama, udrugama i pojedincima za doprinos u realizaciji XVIII. smotre folkloru i kulturnog stvaralaštva Bošnjake RH. Potom je upriličena domjenak za izvođače i posjetitelje koje je zabavljao Lutvo.

Napisao i snimio Asim ČABARAVDIĆ

Održana svečana Konvencija Nacionalne koordinacije u Zagrebu

Zagreb, 12. listopada/oktobra 2025. – U organizaciji Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj – Bošnjaci zajedno, u Zagrebu je održana Konvencija, koja je potvrdila novi model organiziranja bošnjačke zajednice u Hrvatskoj.

Konvencija je okupila delegate udruga, vijeća i institucija iz cijele zemlje te potvrdila svoj status najvišeg zajedničkog foruma Bošnjaka u Hrvatskoj – prostora dijaloga, suradnje i dogovora o prioritetima zajednice.

Na samom početku, nakon intoniranja himni Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine te učenja Fatihe i minute šutnje za 1.187 poginulih Bošnjaka–branitelja, usvojeni su ključni zaključci i smjernice zajedničkog djelovanja.

Predsjednik Koordinacije Bermin Meškić istaknuo je da Bošnjaci u Hrvatskoj više nisu zajednica šutnje nego zajednica stvaranja:

“Naša koordinacija nije hijerarhija, nego mreža. Zajedništvo nije jednoličnost – razlike su naše bogatstvo.”

Najavljeno je osnivanje podružnica u svim županijama i većim gradovima, čime Koordinacija “ide narodu”, a ne obratno. Poseban naglasak stavljen je na uspostavu zajedničkog kalendara i programa kulturnih, obrazovnih i humanitarnih aktivnosti te jačanje tehničke i administrativne potpore udrugama članicama.

Saborski zastupnik Armin Hodžić u svom govoru istaknuo je da je riječ o pokretu koji se diže: “Mi smo narod s glasom, sa stavom i s vizijom. Bošnjaci nisu trošak, Bošnjaci su vrijednost ove države.”

U svečanom dijelu Konvencije dodijeljene su povelje o pristupanju dvanaest novih udruga mreži Nacionalne koordinacije.

U radnom dijelu razmatrana su identitetska pitanja, uključujući preimenovanje odrednice “Musliman” u “Bošnjak” u službenim dokumentima, kao korak u jačanju dostojanstva i identiteta zajednice.

U radnom dijelu skupu se obratio i Kadro Kulašin, predsjednik sabora bošnjačkih asocijacija Republike Hrvatske:

Sabor bošnjačkih asocijacija Hrvatske (SABAH) je krovna organizacija koja okuplja udruge koje aktivno djeluju u Republici Hrvatskoj i osnovane su radi očuvanja, razvoja,

promicanja i iskazivanja bošnjačkog nacionalnog i kulturnog identiteta. SABAH je osnovan s idejom ojačavanja povezanosti među Bošnjacima u Hrvatskoj, unaprjeđivanju njihovog društvenog, kulturnog i političkog položaja, te promoviranju međuetničkog dijaloga i tolerancije.

Lani smo u SABAH-u obilježili 20 uspješnih godina postojanja i rada i tijekom dva desetljeća smo u jednom trenutku brojali 36 članica, no neke su prestale s radom tako da ih je trenutno tridesetak. Kroz rad udruga angažirano je oko 1.200 ljudi. U vijećima općina, gradova i županija, te u još nekim strukturama društva, angažirano je oko 800 Bošnjaka i Bošnjakinja s tim da je praktično uključeno sveukupno oko 2.000 ljudi u rad bošnjačke zajednice u Republici Hrvatskoj na različitim područjima okupljanja i djelovanja.

Glede sadašnjeg stanja biti ću malo kritičan u svom osvrtu, jer vjerujem da možemo raditi još bolje ne samo u interesu bošnjačke zajednice u Republici Hrvatskoj, nego i na zadovoljstvo cijele zajednice u našoj novoj domovini Hrvatskoj.

Kada smo prije tri godine krenuli u proces okrupnjivanja, proces ujedinjavanja svih naših snaga i uspostave što bliskije suradnje svih nas, o tome smo vodili debatu, vodili razgovore u Splitu. Zaključili smo da trebamo imati jednog kandidata za saborskog zastupnika. Dogovarali smo buduću suradnju tako da imamo Bošnjačko nacionalno vijeće, Bošnjački nacionalni savez, odnosno Nacionalnu koordinaciju. Pošto je SABAH imao blizu 30 svojih članica u cijeli su proces bile uključene sve članice s vjerom da ćemo uspjeti i dobiti saborskog zastupnika, a da će to biti Armin Hodžić. Sve se je odvijalo i završeno kako smo planirali.

Nacionalna koordinacija s predsjednikom Berminom Meškićem uzorno je djelovala, ali je u zadnje vrijeme došlo do nekih promjena u stilu rada s ciljem jačanja Nacionalne koordinacije na novi način. Stoga trenutno neke udruge istupaju iz pojedinih asocijacija, a to se bilježi u SABAH-u, s tim da su istupi nelegalni, jer odluku o tome su donijela predsjedništva ili Izvršni odbori, što su statutarne prekršaji. Gledano u cjelini nesumnjivo je to i pitanje slobode izbora, pitanje demokracije, tako da u tom pogledu nema nikakve ljutnje. Međutim, postupak uključivanja u SABAH odvijao se sukladno s demokratskom i statutarnom procedurom i o tom je odlučivala skupština udruge. Na isti način se mora donijeti odluka o istupanju iz SABAH-a i ne može o tome odlučivati čelnik ili čelništvo udruge, to jest nužna je odluka Skupštine udruge kako o ulasku tako i o izlasku iz SABAH-a.

U našem svakidašnjem radu morali bi povesti još više brige o međusobnom povjerenju, kao i o našem jedinstvu bez obzira kako to sada izgleda. Ipak, ne bi se smjelo događati da mi organiziramo jednu manifestaciju i da onda zabranimo sudjelovanje u programu udruzi koja je bošnjačka - samo zato što se nije svrstala - pod navodnim znacima - u novu političku opciju, a to se dogodilo u Istri, u Kršanu.

Moram podsjetiti da smo mi mala zajednica u kojoj nam je svaki čovjek važan. Stvaramo nepotrebno drugi TABOR, koji će sutra biti negativan, a o tome imamo iskustva tijekom protekla dva desetljeća postojanja i djelovanja. Nacionalna koordinacija bi morala puno stručnije poraditi, a bilo bi dobro i da se izrade neke analize o sadašnjem i budućem djelovanju Bošnjakinja i Bošnjaka u Republici Hrvatskoj. Sve što sam rekao ovdje samo je jedna prijateljska poruka ispunjena željom i htijenjem da radimo i djelujemo još bolje, a mi to možemo i hoćemo, zaključno je istaknuo Kadro Kulašin.

Zaključci Konvencije:

Nacionalna koordinacija Bošnjaka RH pružat će podršku i pomoć udrugama članicama.

Uspostavit će se zajednički program rada i kalendar događanja.

Konvencija je zaključena porukom zajedništva i samopouzdanja: "Ne gradimo samo kulturne centre - gradimo karaktere. Ne tražimo milostinju, nego priliku."

Nastavlja se provedba Operativnog programa bošnjačke nacionalne manjine vezane uz preimenovanje „Musliman“ u „Bošnjak“.

Konvencija daje punu potporu radu saborskog zastupnika Armina Hodžića.

USPJEŠNA IZVEDBA KAZALIŠNIH VEČERI NACIONALNIH MANJINA

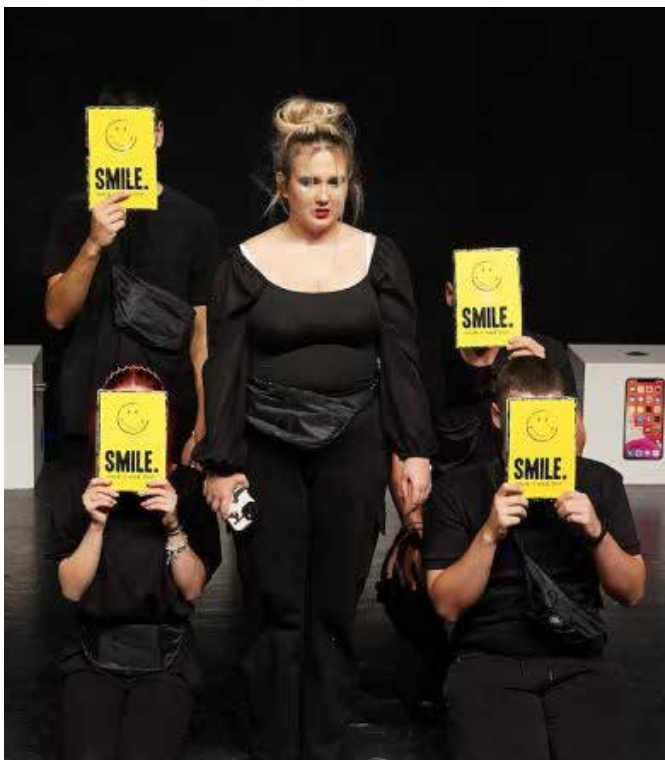
Predstavom Zar još nije odzvonilo? koju je izvela dječja dramska sekcija BKUD-a "Sevdah" Zagreb, završena je manifestacija Kazališne večeri nacionalnih manjina koja je trajala tjedan dana u Histrionskom domu u Zagrebu. Mladi glumci BKUD-a "Sevdah" prikazali su na sceni aktualnu temu odnosa prema doseljenicima na dirljiv i poticajan način koji je izazvao snažne emocije i dugi pljesak publike. Igrana je i predstava Ruska svadba – Kroz pjesmu do oltara u izvedbi Koordinacije ruskih sunarodnjaka u Republici Hrvatskoj. Glazbeno-dramski prikaz oživio je starinske običaje sklapanja braka u seoskoj zajednici, uz bogat glazbeni i kostimografski izričaj koji je oduševio publiku. Predstave Odjek zaborava/Eho na zaboravot izveo je Teatar Chekori iz Skoplja, Sjeverna Makedonija, Čudo od 100 eura/ El miracolo dei 100 euro izvela je dramska sekcija Zajednice Talijana Novigrad-Cittanova, predstavu Umaghesi u New Yorku/Umaghesi a New York izvela je dramska sekcija Zajednice Talijana "Fulvio Tomizza" iz Umaga, a predstavu Mreža igrala je dramska sekcija KUD "Branko Radičević" iz Pačetina, Srbija, dok je pulska literarno-dramska sekcija koja djeluje unutar Bošnjačke nacionalne zajednice Pule i Istarske županije izvela kazališni igrokaz „Mujo i Fata“.

Na manifestaciji je izvedeno trinaest predstava na albanskom, bosanskom, češkom, hrvatskom, makedonskom, poljskom, talijanskom, romskom, ruskom, slovenskom i srpskom jeziku koje su igrala amaterske kazališne skupine iz Hrvatske, BiH i Sjeverne Makedonije. Predsjednik Albanskog dramskog društva u Hrvatskoj "Mergimtari" Leonard Hamitaj uručio je zahvalnice sudionicima manifestacije, izazivši zadovoljstvo odzivom i kvalitetom amaterskih izvedbi koje su, kako je istaknuo, pokazale bogatstvo kulturne raznolikosti i umjetničkog izraza nacionalnih manjina u Hrvatskoj.

U publici su, uz brojne posjetitelje, bili i saborski zastupnik Fulvio Radin, veleposlanik Italije u Hrvatskoj Paolo Trichilo, počasna predsjednica Ruskih sunarodnjaka u Hrvatskoj Elena Pilićeva Čorko i predstavnica ruske nacionalne manjine Zagrebačke županije Marija Ajduković. Program kazališnih večeri vodila je Hana Mustafa, a manifestaciju je organiziralo Albansko dramsko društvo u Hrvatskoj "Mergimtari" uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine RH. Radi se o projektu koji već tri godine uspješno povezuje kazališne skupine različitih manjina, a organizatori su izrazili želju da se manifestacija nastavi i idućih godina. Nadaju se da će se na buduće javne pozive uključiti i zajednice koje ove godine nisu imale predstavnike jer je ovo inicijativa kojom se nacionalnim manjinama daje prilika da kroz kazalište izraze i očuvaju svoj identitet, jezik i kulturu.

Tekst i foto: Ilijana Kušter

111. TEMATSKA SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE

U SREDIŠTU POZORNOSTI BILO JE IZVJEŠĆE HRVATSKE RADIOTELEVIZIJE O PROIZVEDENIM, SUPROIZVEDENIM I OBJAVLJENIM PROGRAMIMA NAMIJENJENIM INFORMIRANJU PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI HRVATSKOJ U 2024. GODINI.

Izvešće nije prihvaćeno jer Savjet nije zadovoljan ukupnom minutažom koja se tijekom 2024. godine kroz programe Hrvatske radiotelevizije odnosila na manjinske teme.

Predsjednik Savjeta izrazio je i veliko nezadovoljstvo zbog nezainteresiranosti i neangažiranosti suštinske manjinske emisije "Prizma" za rad i djelovanje Savjeta što je općenito nepovoljno za manjinski svijet jer je Savjet krovno državno tijelo osnovano za svih 22 nacionalne manjine Republike Hrvatske.

U prostorijama Vlade Republike Hrvatske Savjet je 3. listopada 2025. godine održao 111. tematsku sjednicu.

Sjednici su uz članove Savjeta nazočili i predstavnici Hrvatske radiotelevizije Robert Šveb Glavni ravnatelj, Renato Kunić pomoćnik Glavnog ravnatelja, Diana Roko, urednica Odjela Obrazovanje i znanost HTV-a i Eliana Čandrlić Glibota, glavna urednica programa Hrvatskog radija, te Ministarstva kulture i medija Krešimir Partl, državni tajnik i Nives Zvonarić, ovlaštena za obavljanje poslova ravnatelja Uprave za medije i razvoj kulturnih i kreativnih industrija.

Savjet je nakon provedene rasprave o prvoj točki dnevnog reda primio na znanje Izvešće Hrvatske radiotelevizije o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2024. godini. Izvešće nije prihvaćeno jer Savjet nije zadovoljan ukupnom minutažom koja se tijekom 2024. godine kroz programe Hrvatske radiotelevizije odnosila na manjinske teme.

Izraženo je nezadovoljstvo i vrstom priloga s obzirom da naglasak nije na kvaliteti već kvantiteti čime se ne doprinosi jačanju kolektivne svijesti o važnosti manjinskih tema kao i svakodnevnih manjinskih pitanja. U odnosu na 2023. godinu utvrđen je ponovni pad zastupljenosti manjina u emitiranim programima, a koji se može u najvećem dijelu pripisati prilično velikom smanjenju informativnih emisija na ostalim programskim sadržajima te smanjenju dokumentarnih sadržaja HTV-a. Zabilježeni oveći pad manjinskih minuta

u informativnom programu u odnosu na 2023. godinu činjenično dovodi do informativnog nesrazmjera između većine i manjine koji nije u interesu društva kao cjeline.

Predsjednik Savjeta izrazio je i veliko nezadovoljstvo zbog nezainteresiranosti i neangažiranosti suštinske manjinske emisije "Prizma" za rad i djelovanje Savjeta što je općenito nepovoljno za manjinski svijet jer je Savjet krovno državno tijelo osnovano za svih 22 nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Pozitivan pomak evidentan je u minutaži i broju emitiranja specijalizirane manjinske emisije Manjinski mozaik (povećanje broja emisija za 31% te minutaže za 53%)

Konstatirana je još uvijek nedovoljna zastupljenost programa namijenjenog pripadnicima nacionalnih manjina u cjelokupnom programu Hrvatske radiotelevizije.

Predstavnici Hrvatske radiotelevizije ukazali su na pozitivne pomake u odnosu na 2023. godinu i spremnost na poboljšanje kvalitete priloga te daljnje traženje adekvatnijeg rješenja za mjerenje zastupljenosti i gledanosti manjinskog sadržaja nego li se to postiže minutažom.

Zajedničkom raspravom pozitivno je zaključeno kako je danas digitalni pristup programima i sadržajima poput aplikacije HRTi neophodan kako bi se postigla veća zainteresiranost, popraćenost i gledanost svih sadržaja pa tako i manjinskog. Svi sudionici rasprave suglasili su se i oko važnosti poticanja kvalitete priloga koji odražavaju stvarnu sliku manjinskih tema spram kvantitete koja ne daje zadovoljavajuće konkretne učinke i pomake.

Članovi Savjeta su nakon provedene rasprave temeljem Kriterija financiranja i ugovaranja programa ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina usvojili Godišnje izvješće Savjeta o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2024. godinu. Savjet je donio Odluku o imenovanju Komisije za otvaranje prijave prijedloga programa pristiglih na javni poziv za 2026. godinu, Odluku o imenovanju Povjerenstva za raspodjelu sredstava udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za 2026. godinu te Poslovnik o radu Povjerenstva. Predsjednik Savjeta napomenuo je kako su to postupovni koraci koji prethode raspisivanju javnog poziva za prijavu programa kulturne autonomije za 2026. godinu koji će se objaviti u Narodnim novinama tijekom narednog tjedna.

Savjet je sukladno Kriterijima za tri udruge nacionalnih manjina donio odluke povodom podnesenih zahtjeva za prenamjenu sredstava doznačenih u 2025. godini za realizaciju programa kulturne autonomije. Dok je za dvije udruge nacionalnih manjina donio odluke povodom zahtjeva za izmjenu u okviru hodograma odobrenih programa u 2025. godini.

Predsjednik Savjeta podsjetio je prisutne kako se bliži manifestacija Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina u 2025. godini koja će se održati 30. studenog 2025. godine u Lisinskom.

Najavio je za udruge i ustanove nacionalnih manjina edukativni seminar o načinu podnošenja prijave programa putem mrežne aplikacije u organizaciji Stručne službe Savjeta koji će se održati 8. listopada 2025. godine u Novinarskom domu u Zagrebu.

Deseti listopad Svjetski dan mentalnog zdravlja

Intervju, psihologinja Helena Mitrović

MLADI LJUDI PUNO SU OTVORENIJI KADA TRAŽE POMOĆ PSIHologa

Desetog listopada/oktobra, obilježen je Svjetski dan mentalnog zdravlja kojeg je 1992. godine pokrenula Svjetska federacija za mentalno zdravlje u suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom. To nas je potaklo za razgovor s Helenom Mitrović, psihologinjom po struci, voditeljicom Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije.

SABAH: Kada čovjeka zaboli zub bez dileme ide kod zubara, no kada ga zaboli duša, kada ima psihičkih problema, onda se javi dva velika upitnika, prvi-da li tražiti pomoć i drugi - kome se obratiti? Jesmo li i koliko napredovali kao ljudi, kao društvo na tom planu?

HELENA MITROVIĆ: Rekla bih da smo dosta napredovali kao ljudi, ali i dodala da su mladi ljudi puno otvoreniji kada traže pomoć psihologa i kada pričaju o svojim osjećajima, o svojim problemima, o stvarima koje ih muče i traže podršku. Kada to ne bi bilo tako mi onda ne bi imali tako puno posla kakvog imamo. Ljudi dolaze, zovu i svakog mjeseca imamo 30-40 novo prijavljenih koji traže neku pomoć. No, značajan su problem ekrani, i različita istraživanja su pokazala, među njima i naša, povezanost između vremena koje se provede na ekranima s depresivnim simptomima.

SABAH: A kako je s ljudima u zrelim godinama, dolaze li, da li se javljaju?

HELENA MITROVIĆ: Kada me to upitaju onda uvijek ispričam priču o sedamdesetogodišnjoj gospođi koja je došla i kazala da ima problema u obitelji, u odnosima sa kćerkom i da je došla popričati, savjetovati se sa psihologom. Dodala je još da je moderno da svi danas idu kod psihologa. Dakle dolaze nam i stariji, a sve mogu ilustrirati s podacima. Riječ je o obiteljskim odnosima, o depresivnom stanju i drugim problemima i teškoćama s kojima se ljudi suočavaju. Lani je u dobi od 20-24 godine bilo lani 76 ljudi, između 25-30 godina 132, između 31-40 godina 256, između 41-50 zabilježili smo 203, između 51-60 godina 109 i između 61-99 bilo je 84, te sveukupno 860 odraslih ljudi koji su tražili pomoć prošle godine u našoj Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti. Glede djece i mladih sveukupno ih je bilo 492, dok je sveukupno prošle godine ovdje prošlo 2.400 osoba s problemima zbog kojih moraju doći više puta.

SABAH: Pretpostavljam da su obiteljski odnosi česta tema u vašem radu?

HELENA MITROVIĆ: Obiteljski odnosi česta su tema, jer iz tih nama najbližih odnosa javljaju se problemi. U muškoj populaciji neki problemi eskaliraju kroz nekakve ovisnosti, primjerice alkoholizam, droga, kockanje, neko agresivno ponašanje. Kod žena često imamo priču o anksioznosti (trajno napeta, uplašena), i depresiji (psihička klonulost, potištenost, tjeskoba). Naravno i muškarci se mogu osjećati anksiozno, depresivno, no ako gledamo ovisničku populaciju onda je veći postotak muškaraca, dok u ženskoj populaciji imamo više depresija i ostalo. Za obiteljske odnose valja istaknuti da smo se svi dosta otuđili, imamo velike zahtjeve, jurimo, pokušavamo sve brzo riješiti. Stoga nemamo dovoljno energije, dovoljno kapaciteta da pružimo i da se angažiramo tamo gdje je najpotrebnije. Najvažniji je rad, primjerice s djecom, djeca su osjetljiva. Zapravo trudimo se biti još bolji, pa još bolji, a nikada nismo dovoljno dobri i u tome je možda problem. Čini mi se da se neke mlađe generacije teže odriču sebe, svojih potreba, da bi se posvetili obitelji i u obiteljskom životu. S druge strane u vremenu u kojem živimo, stvari se jako brzo mijenjaju. Tehnologizacija ide jako brzo i život kojim danas žive mladi potpuno je neusporediv s nekoliko generacija prije toga. U prošlosti su se stvari puno sporije mijenjale pa su se ljudi možda mogli puno bolje međusobno razumjeti, te razumjeti načine na koje su tada mladi živjeli.

SABAH: Jeli ovisnost u prvom planu vašega rada?

HELENA MITROVIĆ: Nekada je bilo tako kada je ova Služba počela djelovati 1996. godine s doktoricom Mešin, tako da se je Služba od 1996. do 2011. godine bavila samo ovisnošću, a potom smo dobili novu zadaću - zaštita mentalnog zdravlja. Osobno ovdje radim od 2006. godine i bio mi je to prvi posao nakon studija s tim da sam staž odradila u Domu za odgoj. Sada je u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti angažirano 12 djelatnika: dvije medicinske sestre, dvije psihijatrice na puno i jedna na pola radnog vremena, jedna liječnica obiteljske medicine, jedna sociologinja i pet psihologa. U našem je radu multidisciplinarnost i interdisciplinarnost neophodna u procesu tretmana ili liječenja i stoga je timski rad iznimno važan.

SABAH: S prethodnim podacima vi ste veoma jaki tim!?

HELENA MITROVIĆ: Ne baš tako, nedovoljno nas ima, jer je prošle godine ovdje prošlo 2.400 osoba s problemima zbog kojih se ne dolazi samo jedanput. S obzirom na to u kakvim vremenima živimo i koliko je velik problem mentalnog zdravlja, da nas je tri puta toliko, možda bi bilo uredu. Službi se godišnje obradi oko 2.400 osoba i od toga je 500 ovisnika, te stotinjak članova njihovih obitelji, a ostatak čine korisnici koji dolaze zbog raznih problema povezanih s mentalnim zdravljem

SABAH: Ima li izgleda da se kadrovski pojačate?

HELENA MITROVIĆ: Polako to ide, veoma sporo, a problem mentalnog zdravlja jako raste i sada imamo dva puta više ljudi koji se javljaju zbog problema mentalnog zdravlja nego što imamo ovisnika. Županije koje su na moru uvijek imaju više ovisnika i tu ima puno droge, dok ih u kontinentalnom dijelu zemlje nema toliko, ali tamo je prisutniji problem alkohola.

SABAH: Droga je sve dostupnija, jeftinija i broj korisnika raste?

HELENA MITROVIĆ: Od 2011. godine se bavimo s problemima mentalnog zdravlja i bilježimo stalni rast i zanimljivo je da imamo dva puta više ljudi koji se javljaju zbog teškoća s mentalnim zdravljem nego što imamo ovisnika. Ima nešto što se kod njih promijenilo, a to je da smo ranije imali najveći problem s heroinom, što je strašno s obzirom da je heroin teška droga koja izaziva i fizičku i psihičku ovisnost i puno je ljudi, nažalost, izgubilo živote. Već dugo godina imamo sve manje evidentiranih novih heroinskih ovisnika, a oni koji su u tretmanu i dalje se javljaju.

SABAH: Pandemija Korona virusa blokirala je cijeli svijet i neki su to doba nazvali „100 dana koji su potresli svijet“. Ali po onoj narodnoj u svakom se zlu nađe i nešto dobro. Briga o mentalnom zdravlju nakon Korone jako se pojačala. Kako ste i jeste li vi to osjetili u vašem svakidašnjem radu?

HELENA MITROVIĆ: Od Korone pa nadalje brojke osoba koje nam se javljaju jako su se povećale. Korona je bila neki okidač da se ljudi obraćaju, javljaju s psihičkim problemima. Mislim da su reakcije s državne razine prespore i nije dovoljno financirati tri/četiri tima nego znatno više. Glede podrške Istarske županije i Grada Pule, imamo podršku u radu i oni financiraju nekoliko projekata što omogućava neka dodatna zapošljavanja. Ali, ne mogu oni financirati cjelokupni rad Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije i najvećim smo dijelom financirani od strane države.

SABAH: U vašem radu sigurno su najljepši trenuci kada kod osobe, mlade ili starije, vidite promjenu koja se dogodila nakon susreta s vama. Osoba izađe iz krize i počne živjeti tako koristeći sve svoje potencijale. Koliko može u svemu pomoći edukacija?

HELENA MITROVIĆ: Da, dobro ste to kazali u pogledu najljepših radnih trenutaka. Često problemi mentalnog zdravlja proizlaze iz složenih i nefunkcionalnih obiteljskih odnosa. Također, kada govorimo o ovisnostima, često osobe imaju i druge probleme s područja mentalnog zdravlja pa zbog toga posežu za sredstvima ovisnosti kako bi pokušali sami sebe liječiti, a što naravno nije rješenje i uvodi ih u puno veći problem, problem ovisnosti. U pogledu edukacije sama predavanja nisu toliko djelotvorna kao sistematični preventivni programi kroz duže vrijeme. Organiziramo tribine, razgovore, radionice, predstave, te sudjelujemo u različitim programima i dobro surađujemo sa školama na planu preventivnih programa. Važni su i programi koji se ne odnose samo na edukaciju o štetnosti djelovanju droga, nego i na osnaživanju mladih ljudi, upoznavati ih s nekim socijalnim vještinama. Važan je i dobar odnos s učenicima u školi, da se tamo osjećaju dobro, da znaju da su prihvaćeni, da znaju kome se mogu obratiti. S kolegama i kolegicama u školama dobro surađujemo pogotovo na području grada Pule. U mjesecu borbe protiv ovisnosti idemo u svaku školu odraditi tribinu o ovisnosti, organiziramo predavanja za roditelje, a prilika je to i za dobro povezivanje s djelatnicima škola.

SABAH: Kada se govori o mentalnom zdravlju onda je nužan osvrt na obiteljsko nasilje. Glas Istre je objavio ispovijest četrdesetogodišnjakinje s rovinjskom adresom o obiteljskom nasilju koje su ona i njezino dijete godinama trpjeli. I dok smo kao ljudi dosta napredovali u pogledu posvećenosti mentalnom zdravlju, glede obiteljskog nasilja u velikom smo minusu što potvrđuju mnogi statistički pokazatelji, posebice na planu nasilja nad ženama?

HELENA MITROVIĆ: Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama obilježava se s ciljem podizanja svijesti o neprihvatljivosti svih oblika nasilja nad ženama izraženo na psihičkom, tjelesnom, spolnom i ekonomskom nasilju. Nasilje nad ženama predstavlja ozbiljno kršenje temeljnih ljudskih prava i o tome se mora još otvorenije govoriti. Društvo u cjelini, i nadležni čimbenici, morali bi puno aktivnije surađivati i učinkovitije djelovati, osobito na planu ohrabivanja žena da prijave nasilje. Spomenuti primjer nasilja u Rovinju govori da o njemu nije godinama šutjela samo žena, nego nažalost, šutjela je i njezina okolina.

SABAH: Zaključno, kad bi bilo moguće vratiti se u djetinjstvo, dali bi opet išli životnom stazom na kojoj psihologija ima posebno mjesto?

HELENA MITROVIĆ: Volim svoj posao i ne bih ga mijenjala, a mislim da je to jako lijep posao. Ono što bih poželjela je da imam manje posla i da nas, koji pružamo takve usluge, bude više tako da možemo još kvalitetnije raditi i da ljudi koji nam dolaze dobiju više.

Razgovarao i snimio Asim ČABARAVDIĆ

Veliki dan historijskog sjećanja: Svečano obilježena 33. godišnjica formiranja ratnog 5. Korpusa Armije Republike BiH

U Cazinu je 21. oktobra/listopada 2025. održana centralna manifestacija povodom 33. godišnjice formiranja 5. korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine, jedinice koja je, kako je istaknuto na svečanosti, predstavljala ključni bedem odbrane Bosanske krajine i države BiH.

Svečanosti su prisustvovali predstavnici kantonalne i lokalne vlasti Unsko-sanskog kantona, bivši pripadnici i komandanti 5. korpusa, ratni vojni invalidi, porodice šehida i poginulih boraca, delegati boračkih udruženja te učenici osnovnih i srednjih škola. Program je započeo svečanim defileom od zgrade Gradske uprave kroz centar Cazina do JU Sportski centar „Salih Omerčević“, gdje je u velikoj sali organizovana centralna komemoracija. Na skupu su govorili nekadašnji komandanti 5. korpusa, te ličnosti iz političkog i društvenog života Unsko-sanskog kantona.

Brigadir Mirsad Selmanović, ratni načelnik štaba 5. korpusa, u obraćanju je podsjetio na saradnju sa ostalim snagama koje su branile Bihaćki okrug — obilježivši poseban doprinos HVO-a, pripadnika Policije i rezervnog sastava. Selmanović je posebno naglasio moralni integritet pripadnika 5. korpusa.

-Međunarodna karakteristika je ta da niti jedan pripadnik 5. korpusa nije bio pod istragom Haškog suda. Bili smo ljudi, imali smo obraza... Mi smo bili korpus čiji pripadnici nisu rušili vjerske objekte i poštovali smo sve kulture u BiH - kazao je Selmanović

Selmanović je dodatno istakao kontrast između ponašanja branilaca i onih koji su činili zločine nad civilima, navodeći i pitanje nestalih osoba kao trajnu bol lokalnih zajednica.

Historijski kontekst događaja iznio je historičar Bahrudin Beširević, koji je podsjetio da je Bihaćki okrug i 5. korpus bio u dubokom okruženju 1.201 dan. Prema njegovim riječima, 5. korpus je napadan sa više strana, jedinicama Vojske Republike Srpske, snagama Srpske vojske Krajine djelujući s teritorije Hrvatske, te od paravlasti s Fikretom Abdićem na čelu, pri čemu je omjer neprijateljskih snaga često bio višestruko nepovoljniji.

-Neprijateljske snage su u pojedinim momentima brojale i do 45.000 vojnika, a odnos borbenih snaga bio je 2 do 3 puta

veći u korist neprijatelja. U teškom naoružanju odnos je bio i do 10:1, pa i 30:1 za pojedine vrste naoružanja - istakao je Beširević.

Beširević je naglasio da je 5. korpus spriječio spajanje snaga Vojske Republike Srpske i Srpske vojske Krajine, čime je, kako je kazao, značajno utjecao na širi tok oružanih dejstava u Bosni i Hercegovini. Podsjećanja radi, 5. korpus formiran je 21. oktobra 1992. godine. Prvi komandant bio je Ramiz Drešković (21.10.1992. – 31.10.1993.), a na njegovo mjesto potom je došao Atif Dudaković, koji je komandovao korpusom do kraja rata.

Gradonačelnik Cazina Nermin Ogršević u svom obraćanju zahvalio je na doprinosu koji je ovaj grad dao borbi 5. korpusa, podsjećajući da je Cazin formirao četiri brigade i bio jedan od stubova odbrane Krajine. Ogršević je pozvao mlađe generacije da ugrade sjećanje na 5. Korpus u svoja srca.

- Mi smo ponosni na 5. korpus — to je jedna velika naša zajednička ostavština i nešto što nas veže tokom cijelog života, bez obzira na politike i stranke - poručio je Ogršević.

Skup je završio porukom o opstanku Bosne i Hercegovine i opomenom za budućnost — da se žrtve i iskustva prošlih godina ne zaborave, te da zajednička sjećanja služe kao podloga za očuvanje države i mira.

I u Bužimu je svečano obilježena 33. godišnjica od formiranja 5. korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine. Načelnik općine Bužim, Mersudin Nanić zajedno s državnim i kantonalnim zastupnicima, članovima Općinskog vijeća, predstavnicima boračkih udruženja i građanima, posjetio je Turbe generala Izeta Nanića i svih šehida 505. viteške brigade. U znak sjećanja na heroje koji su dali svoje živote za slobodu Bosne i Hercegovine, položeno je cvijeće i proučena Fatiha.

Historijski čas je održao predsjednik Organizacionog odbora za obilježavanje značajnih datuma i događaja Edham Emić, a svečanost su upotpunili učenici MSŠ «Hasan Musić» i Osnovne škole Bužim, zajedno sa svojim profesorima i nastavnicima.

Izvor: Agencije

III. Smotra folklora i sevdaha

Posebna je bila atmosfera u dvorani tijekom izvedbe Halidovih pjesama

U Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku održana je 3. Smotra folklora i sevdaha, manifestacija posvećena očuvanju tradicije i običaja naroda Bosne i Hercegovine. Pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije, smotra je okupila brojne izvođače i ljubitelje sevdaha koji su ispunili dvoranu toplinom pjesme i zajedništva.

U uvodnom dijelu programa prisutne je pozdravila predsjednica KUD-a "Sevdah" Rijeka Jasna Peršić dok je saborski zastupnik bošnjačke nacionalne manjine Armin Hodžić naglasio da je jako važno da naše udruge i vijeća održavaju kulturnu baštinu prvenstveno kroz sevdah ali i ostale vidove kulturnog stvaralaštva:

"Sevdah je ljubav koja nas spaja bez obzira na naciju i vjeroispovijest", istaknuo je saborski zastupnik Armin Hodžić.

U ime župana PGŽ Ivice Lukanovića prisutne je pozdravila pročelnica njegovog ureda Ermina Duraj.

-Sevdah je pjesma od srca za srca i drago mi je što sam gotovo uvijek u prilici da vas upravo ja mogu pozdraviti u ime našeg župana. Jako je važno da čuvate korijene, tradiciju i koliko je važno čuvati prijateljstvo među narodima a vi to ovdje svake godine jako lijepo pokazujete i hvala vam na tome", kazala je Ermina Duraj.

Uz domaćine, članove KUD-a Sevdah iz Rijeke, nastupili su KUD Bosna iz Istarske županije, KUD Lanterna iz Kraljevice, KUD Kršanski ljiljani, te gost iz Sarajeva, Zulfo Bota. Publika je uživala u bogatom programu koji je spojio pjesmu, ples i emocije te podsjetio na važnost čuvanja kulturnog nasljeđa i tradicijskih vrednota.

Poseban trenutak večeri bio je posvećen legendarnom Halidu Bešliću i u dvorani je bila zaista posebna atmosfera tijekom izvedbe Halidovih pjesama. Sudionici programa su u njegovu čast otpjevali nekoliko njegovih najpoznatijih pjesama, a publika ih je nagradila gromoglasnim pljeskom sa suznim očima. Najavljeno je da će u spomen na neprežaljenu pjevačku legendu njegovi brojni obožavatelji u nedjelju, 12. listopada u 17 sati, na riječkom Korzu ispred Radio Rijeke održati okupljanje pod geslom „Dođite da pjevamo i da se od srca oprostimo od legendarnog Halida Bešlića“.

Očekuje se da će se Riječanke i Riječani kao i njihovi gosti pridružiti ovom dirljivom glazbenom oproštaju te zajedničkim pjevanjem odati počast čovjeku čije su pjesme obilježile generacije.

Napisao Denis Beganović, snimio Asim Čabaravdić

SPLIT OKRUGLI STOL BOŠNJACI U HRVATSKOJ – MEDIJSKA PRISUTNOST I PISMENOST S OSVRTOM NA ZASTUPLJENOST BOŠNJAČKE I DRUGIH ZAJEDNICA U MEDIJIMA REPUBLIKE HRVATSKE

Okrugli stol organiziran je u okviru programskih aktivnosti Sabora bošnjačkih asocijacija Republike Hrvatske (SABAH) u 2025. godini s očekivanjem da će dobiti potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Tema OKRUGLOG STOLA postavljena je široko s namjerom da se što bolje sagledaju uvjeti rada SABAH-a kroz tematsko viđenje:

- a) Medijska pismenost,
- b) Medijska priprema,
- c) Medijsko praćenje,
- d) Priprema i objava video, foto i tekstova u suvremenim medijima (TV, radio, tisak, društvene mreže, portali,...),
- e) Distribucija informacija,
- f) Analiza povratnih informacija.

Predstavljanje prijavljenih tema u pravilu je trajalo petnaestak minuta, a osobita pozornost posvećena je medijskoj zastupljenosti bošnjačke zajednice u hrvatskim medijima. U pogledu središnje teme MEDIJI I NACIONALNE MANJINE U REPUBLICI HRVATSKOJ TE ZAŠTITA MANJINA I ULOGA MEDIJA U DEMOKRATIZACIJI HRVATSKOG DRUŠTVA moglo bi se kazati da ne možemo biti zadovoljni, jer itekako treba raditi na daljnjem razvoju kulture dijaloga, borbi protiv stereotipa o nacionalnim manjinama i uopće unapređenju ljudskih prava cjelini. Ustavno i zakonodavno sve je uzorno riješeno, no praksa je u mnogim elementima bitno drukčija. Ne možemo biti zadovoljni zbog toga jer je evidentna podzastupljenost naše bošnjačke kao i ostalih manjina posebice u radijskim i TV programima. Prilozi o nacionalnim manjinama iz političkog, javnog i kulturnog života rijetko se uvrste u redovnim dnevnim terminima s izuzetkom da se objavi prilog ako se je dogodila neka incidentna situacija. To svakako ostavlja loš dojam na planu društvene angažiranosti manjina i njihovom sveukupnom doprinosu hrvatskom društvu. Međutim, postoje specijalizirane TV i radio emisije no uvijek se javlja realno ozbiljan problem praćenja, gledanosti i stvarnog odjeka u društvu. Televizijski programi posebice zabrinjavaju kada omogućuju nesmetan nastup promotorima povijesnog revizionizma i ekstremno desnih i filoustaških stavova i uvjerenja da ih bez ikakvih

ograda plasiraju u javnost. Još je za društvo opasnije djelovanje pojedinih organiziranih grupa u kulturnoj sferi koje sami sebi daju za pravo da sukladno svojim ideološkim, vjerskim ili nekim drugim opredjeljenjima određuju koja su kulturna ili neka druga događanja (ne)prihvatljiva za hrvatsko društvo ili hrvatsku državu.

Glede tiskanih medija također ne bi mogli uputiti neke pohvale, jer i na tom području potpunu prednost za prostor imaju neka incidentna zbivanja i rijetkost su ozbiljni prilozi o manjinskim grupama, pojedincima ili zajednicama koje svojim radom i aktivnostima obogaćuju i oplemenjuju hrvatsko društvo. Ipak, najviše zabrinjavaju pojedine internet platforme koje otvoreno šire mržnju i netrpeljivost ne samo prema nacionalnim manjinama nego i ostalim manjinskim grupacijama u društvu.

DUBROVNIK JE 2009 GODINE BIO DOMAĆIN II. SMOTRE BOŠNJAČKIH KULTURNO UMJETNIČKIH DRUŠTAVA REPUBLIKE HRVATSKE, A U DUBROVNIKU IDUĆE GODINE ODRŽAT ĆE SE 19. SMOTRA FOLKLORA I KULTURNOG STVARALAŠTVA BOŠNJAKA U RH

Dugogodišnji predsjednik Kulturnog društva „Preporod“ Dubrovnik i jedan od najistaknutijih bošnjačkih aktivista u Hrvatskoj Izet Spahović, dobro se sjeća da je Druga Smotra održana u organizaciji Kulturnog društva Bošnjaka „Preporod“ Dubrovnik i suorganizatora Vijeća BNM Dubrovačko – neretvanske županije, BNZ za Grad Dubrovnik i DNŽ, Bošnjačka NZ u Općini Župa dubrovačka i Udruge Bošnjaka BDRH Dubrovačko neretvanske – županije, u Dubrovniku je 24.10.2009.god. u sportskoj dvorani Gospino polje. Osim KUD-ova iz Hrvatske sudjelovali su KUD-ovi iz Bosne i Hercegovine i Srbije – Novi Pazar. Svih 420 učesnika/ca stigli su u zakazano vrijeme i bili smješteni u hotelima Maestrali, Lero, Astarea, Petka, vila Dino u Mlinima, te u privatnim apartmanima u Petrači. Defile

Generalna proba počela je 24.10.2009 u 16.00 sati u zakazanom terminu, i završila je u 18.30 sati, pola sata prije nastupa, kako bi se izvođači mogli pripremiti. Glavni organizator bio je Sabor bošnjačkih asocijacija Republike Hrvatske (SABAH), a pokrovitelji ove manifestacije bili su Dubrovačko-neretvanska županija, Grad Dubrovnik, Općina Župa – dubrovačka. Osim glavnih pokrovitelja svoj doprinos dale su hotelske kuće uključujući i hotel ‘ Libertas Rixos, poduzeće Kono d.o.o., Dubrovnik, Štit Kavana, Teatar, Stara kuća, picerije Skala i Mama Mija, restorani Poklisar i Uvala, te Grawe osiguranje.

Na smotri je bio i naš veliki pjesnik i književnik Enes Kišević, dok je sudjelova 9 KUD-a i 6 zborova, ukupno 15 društava, odnosno 420 izvođača i prisustvovalo preko tisuću gledalaca koji su uživali u različitim igrama i plesovima, izvedbama prekrasnih sevdalinki razigrane i raspjevane bošnjačke mladosti koje su željele pokazati građanima Dubrovnika svu ljepotu i raskoš Bosne i Hercegovine. Vjerujemo da će to sve lijepo biti predstavljeno i na narednoj Smotri 2026. godine.

Bosanska mladost sa svojim izvedbama u Dubrovniku dokazala je da ima ljubav koja ih drži na okupu. Smotra poput ove u Dubrovniku potvrdila je uvid u stanje folklornog amaterizma koji je jedan od najmasovnijih aktivnosti, a nisu uključeni samo Bošnjakinje i Bošnjaci nego su vrata širom otvorena i drugima, što je posebna vrednota.

NOVE KNJIGE „MI DJECA SARAJEVA“

Gradska knjižnica Marka Marulića Split i Zajednica Bošnjaka u Splitu organizirali su 8. listopada/oktobra 2025. predstavljanje knjige „Mi, djeca Sarajeva“ autorice Mensure Burridge, koja tematizira obavezno obrazovanje u Sarajevu tijekom opsade (1992.–1995.), dugih 1425 dana.

Knjiga donosi potresna svjedočanstva preživjelih nastavnica i nastavnika, učenica i učenika, knjižničarki, trenera i drugih sudionika toga vremena. Riječ je o prvom djelu nakon više od trideset godina koje obrađuje školstvo u opkoljenom Sarajevu, od veljače 1993. kada je uvedena obavezna nastava.

Autorica dokumentarno-literarnim stilom čuva uspomene od zaborava te mladim generacijama prenosi univerzalnu poruku o snazi, obrazovanju i preživljavanju u nemogućim, ratnim uvjetima. Knjiga je dvojezična, na bosanskom i engleskom jeziku.

Sudjelovali su autorica Mensura Burridge, promotor je bio pisac Edin Nurkić, a modertor moderator Mate Tavrić. Program promocije obogatilo je svojim nastupom Kulturno društvo Bošnjaka „Preporod“ Split.

Autorica Mensura Burridge:

Kada sam prije desetak godina započela istraživanje o stradanju i životu djece Sarajeva tokom opsade 1992–1995., bila sam čvrsto uvjerena da je o toj temi već sve rečeno. Danas znam da je malo toga zaista ispričano, a gotovo ništa zapisano. Poduhvat zapisivanja ličnih priča o ovoj temi proces je koji zahtijeva izuzetnu ličnu angažiranost; to je iskustvo iz kojeg se ne izlazi nepromijenjen. Zbog toga knjiga „Mi, djeca Sarajeva“ Mensure Burridge, koja tematizira obrazovanje djece tokom opsade Sarajeva, predstavlja rezultat izuzetnog ljudskog i profesionalnog napora. Ova knjiga dragocjeno je svjedočanstvo o obrazovanju kao jednoj od ključnih linija otpora, kroz čija poglavlja se vješto sudaraju prošlost, sadašnjost – i ono što tek dolazi. Krenimo od početka.

Mensura Burridge rođena je u Bosanskoj Dubici, a po zanimanju je novinarka. Zanima je poezija, pisanje priča i snimanje filmova. „Mi, djeca Sarajeva“ njena je prva objavljena knjiga. O počecima svog djelovanja kaže: „Završila sam žurnalistiku i radila sam godinama kao radio-novinar na RTVSA. Prije rata postojala je jaka scena na polju žurnalistike. Bavila sam se tai či čuanom i jogom. Imala sam tada spremnu zbirku poezije za objavljivanje, ali me rat spriječio. Za vrijeme rata radila sam u UN-u u Hrvatskoj. Bilo je to teško i izazovno vrijeme: razdvojenost od porodice, pokušaj da pomognem onima kojima je pomoć potrebna...“

Knjiga „Mi, djeca Sarajeva“ je, kako kaže autorica, „kapljica jedne velike suze koja se zove opsada grada Sarajeva“. Ispisana je kroz polifonijsku strukturu u kojoj se čuju glasovi nastavnika i djece koji su, pod granatama i snajperima, tražili izlaz iz rata u svijetu znanja i improviziranih učionica smještenih u podrumima, mesnicama, prodavnicama i sigurnim stanovima.

O početku rada na knjizi autorica kaže: „Trenutak sazrijevanja bio je lajtmotiv za pisanje ove knjige. Ja paralelno pišem četiri knjige već neko vrijeme, i nikako da ih završim. Ipak, kada sam dobila ideju da napišem svjedočanstvo o obrazovanju pod opsadom, odmah sam počela da pišem. Smatram da sam najmanje bitna u ovoj priči – bila sam samo medij kroz koji su jezički oblikovana ova svjedočanstva. Pet sedmica sam bila zatvorena i izolovana u stanu dok sam pisala. Neke priče sam pisala duže, neke kraće, ali nije bilo jednostavno napisati ovu knjigu. Bilo je emocionalno izazovno ponovo se susresti sa sagovornicima i pročitati im zaokružene cjeline njihovih priča.“

Ova knjiga ne samo da nas podsjeća na strašnu stvarnost rata – knjiga nam pruža i uvid u izuzetnu otpornost i snagu volje onih koji su, uprkos svemu, vjerovali da obrazovanje nije samo luksuz, nego temelj za opstanak i očuvanje ljudskog dostojanstva. Glavni likovi knjige nisu izmišljeni junaci, već pravi svjedoci – njihova svjedočenja pretvorena su u literarno obrađene narative kroz koje odiše autentičnost, kako u toku naracije, tako i u stilu pripovijedanja. Ovi svjedoci dolaze iz različitih generacija, imaju različita interesovanja i pozicije u društvu, ali im je zajednička borba za obrazovanje kao svjetionik nade u vremenu beznađa. „U knjizi se nalaze priče iz perspektive nastavnika i učenika, pjesme koje su djeca pjevala za vrijeme rata. Knjiga pokriva iskustva djece i učitelja iz različitih dijelova grada. Obavila sam intervju e i istraživanje, a istovremeno literarno obrađivala prikupljene narative. U dječijim pričama sam nastojala da zadržim termine, dužinu rečenice i stil izlaganja.“

Zanimljivo je analizirati topose knjige „Mi, djeca Sarajeva“ – to su zbornica, učionica, biblioteka. Transformacija ovih mjesta, u kojima su smještene priče, pokazuje kako je opsada Sarajeva označila potpunu reorganizaciju svakodnevnog života i prilagođavanje novim okolnostima. Život djece u opkoljenom Sarajevu se drastično mijenja. Ograničen im je životni prostor. Skloništa postaju mjesta svakodnevne: prostor za igru, učenje, druženje. Ipak, skloništa nisu bila posve sigurna, pa veliki broj djece biva ubijeno ili ranjeno. Izloženost djece ratnim traumama potvrđuje i priča Smajila Čara, akademskog kipara, koji za vrijeme opsade drži časove likovne kulture: „Djeca su maštala o miru, crtala slobodu.“

Dao sam im zadatak da nacrtaju granatu. Djeca nikada nisu vidjela granatu, ali su po zvuku razlikovali nekoliko vrsta. Dijete je po zvuku svoje mašte nacrtalo cvijet. Njegova granata sigurno ne ubija.”

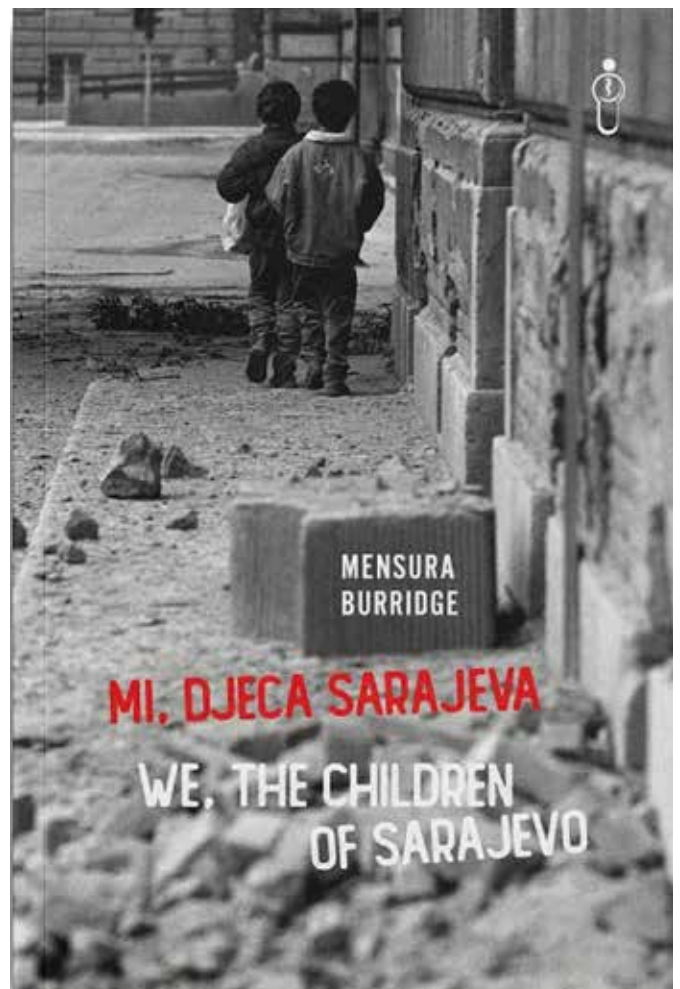
“Gledajmo Svijet očima djeteta. Volimo dijete u sebi i Svijet će biti drugačiji. Kada bi ljudi barem na tren zaboravili Svijet oko sebe i zavirili u unutarnje svoje biće, sigurna sam da bi svako poželio da pomiluje to malo nevino biće u sebi. Da mu pruži ruku i bez straha sa puno ljubavi povede u Svijet. Svijet bez rata i boli.”

Ovo je poruka Belme Tuzović Mujkić, koja je tokom opsade Sarajeva bila koncertna gitaristica u Kamernom teatru i učestvovala u projektima Molitva za mir. Svakodnevno je, sa velikim koferom na leđima, prolazila od Alipašino polja do Muzičke akademije, prelazeći sa jednog dijela opkoljenog grada na drugi. Jednog ljetnog dana nije mogla ući u autobus zbog veličine kofera, pa je nastavila put pješke. Nakon nekoliko minuta, čuo se udar granate u neposrednoj blizini autobusa. Belma kaže da ju je, na neki način, spasila gitara. Poseban sloj knjige „Mi, djeca Sarajeva“ čine poruke i biografije svjedoka, koje nam omogućuju dublji uvid u njihove perspektive i iskustva. Svaka priča, unatoč strašnoj traumi, ispunjena je nadom i vjerom u čovječanstvo. Nije li nam, u današnjem svijetu, sposobnost da, čak i u najmračnijim vremenima, ne gubimo vjeru u znanje, obrazovanje i solidarnost, potrebna više nego ikada? Upravo zato je knjiga Mensure Burridge važan podsjetnik koliko je važno zadržati dječiju potrebu da se uvijek iznova radujemo životu, da maštamo i volimo, da ostanemo dosljedni univerzalnim društvenim vrijednostima.

„Meni je najveća želja da ova knjiga zaživi kao literatura u školama diljem svijeta. Knjigu je moja kćerka Leila prevela na engleski, jer sam željela da priče budu dostupne svima“, navodi autorica, smatrajući da se u današnjem bosanskohercegovačkom društvu nedovoljno gradi sjećanje kroz literaturu i javne spomenike, kao što je to bio slučaj u prošlosti. „Važno je da se sjećamo, ne samo radi poštovanja prošlosti, već i kako bismo izgradili bolju i pravedniju budućnost. Ova knjiga je napisana tako da u tim važnim društvenim procesima pomogne“, pojašnjava Mensura.

“Knjiga Mensure Burridge nam svjedoči o nečemu čega se ne trebamo samo sjećati, već što trebamo kao svoju tradiciju njegovati i slijediti“, bilježi profesor Senadin Musabegović. Vjerujući da iz svake priče možemo izvući pouke, preporučujem vam knjigu „Mi, djeca Sarajeva“ na čitanje i dublje istraživanje. Ova knjiga nije zapis samo o obrazovanju, već o životu u vremenu smrti – podsjetnik da se, tamo negdje, nekim drugim ljudima baš sada dešava rat. Zato treba pričati i pisati!

Izvor: Zajednica Bošnjaka u Splitu, Mreža mira i Urban Magazin

Mladi Bošnjaci i njihovi prijatelji iz Hrvatske posjetili Potočare

Pod sloganom 'Da se nikad ne zaboravi', mladi Bošnjaci iz Zagreba i njihovi prijatelji iz ostatka Hrvatske 17. oktobra/ listopada 2025. posjetili su Memorijalni centar Srebrenica.

Ovo je šesnaesti po redu dolazak koji organizuju Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba i Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Zagrebačke županije.

Oko stotinu posjetilaca, većinom mladih ljudi, danas su nakon polaganja cvijeća i posjete mezarju imali priliku saslušati majke i predstavnice udruženja žena, koje su došle kako bi im se obratile i zahvalile za dolazak.

Nedžad Avdić, preživjeli svjedok strijeljanja u Petkovcima kod Zvornika, također se obratio mladima. Mnogi od prisutnih koji su saslušali njegovu priču imali su 17 godina, upravo onoliko koliko je imao i on kada je preživio strijeljanje 1995. godine.

– Jedan sam od malog broja onih koji su preživjeli masovne egzekucije. Danas sam evo ovdje, tu živim. Za sebe mogu reći da je sama pobjeda to što sam preživio jer su oni koji su ubijali očekivali da svi budemo potrpani u masovne grobnice tako da ništa o nama niko ne sazna i da ovdje nastave hodati zločinci kao slobodni ljudi. Koliko je onih kojima se tek sad pred Sudom BiH treba da sudi, a koji su prije 27 godina učestvovali u egzekucijama. Naša borba ovdje je svakodnevna. Vaš dolazak i svih onih koji dolaze ovdje, šalje poruku da više nema mjesta mržnji niti ubijanjima – kazao je Avdić.

Jedan od organizatora konvoja Armin Hodžić, u ime Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba je poručio da je projekat čijim posredstvom mladi dolaze u Memorijalni centar jedan od najvažnijih za njih jer je omogućeno da nekoliko desetina hiljada ljudi iz Hrvatske u proteklih 16 godina dođe i oda počast nevino ubijenim i čuju istinu o genocidu u Srebrenici.

Hodžić je uručio zahvalnicu za dosadašnju saradnju koju je u ime Memorijalnog centra preuzeo kustos Azir Osmanović.

Armin Hasanović se u ime Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Zagrebačke županije obratio mladima rekavši da je kao dijete i Zagreba, ali i Srebrenice, njegovo djetinjstvo protkano uspomena na Srebrenicu i povratak. Naglasio je da se ljudi par dana u godini sjete Srebrenice, što ne bi smio biti slučaj. Podsjetio je koliko je na njega ostavilo utisak kada se kao desetogodišnji dječak vratio na očevu zemlju pored Drine još u vrijeme kada su se na obalama rijeke i potocima mogli pronaći ljudski ostaci. Na kraju je poručio mladima da naredne godine dođu u istom broju i da povedu i one koji nisu bili ovdje, a da svoj boravak iskoriste da što više nauče o bliskoj povijesti.

Mladi su vidjeli sve sadržaje Memorijalnog centra uključujući stalne postavke i projekciju dokumentarnog filma te razgovarali sa kustosom Azirom Osmanovićem.

Izvor: Memorijalni centar Potočari, Bosna.hr

**XIX. KONVOJ
MLADIH BOSNJAKA RH
I NJIHOVIH PRIJATELJA
“DA SE NIKAD NE ZABORAVI”**

Zagreb – Tuzla – Bratunac – Srebrenica
petak i subota, 17. – 18. listopada/oktobra 2025.

Galerija Preporod Zenica već 13 godina u kontinuitetu organizuje i realizuje likovnu koloniju “Stara Bosna”.

Ideja nastanka ove likovne kolonije javila se davne 2008. godine, prilikom posjete i saradnje sa BZK “Preporod” Kalesija. Tokom posjete Kalesiji došlo se do saznanja da Općina Kalesija obilježava Povelju Kulina bana. Tako je i nastala ideja da ova likovna kolonija bude realizovana u mjesecu augustu/kolovozu u Zenici, na datum potpisivanja Povelje Kulina bana. Ova likovna kolonija “Stara Bosna” je omogućila da umjetnici na svoj način prikažu hiljadu godišnju historiju Bosne i Hercegovine. Tijekom prethodnih 12 likovnih kolonija učestvovalo je preko 200 umjetnika (akademske slikara i talentiranih umjetnika, koji su dali svoj doprinos očuvanju historije Bosne i Hercegovine i Povelje Kulina bana. Zahvaljujući učešću tako velikog broja umjetnika, Galerije “Preporod” Zenica u svom fundusu ima preko 200 slika različitih motiva, rađenih različitim tehnikama.

Na 13. Internacionalnoj likovnoj koloniji učestvovalo je preko 30 umjetnika iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske (šest iz Dubrovnika) i Srbije. Tokom trajanja trodnevne likovne kolonije “Stara Bosna”, od 22.8.2025. do 24.8.2025. u predivnom ambijentu Vranduka i tvrđave Vranduk, nastalo je preko 30 umjetničkih slika sa motivima tvrđave Vranduk, motivima bosanskih kuća, prozora, vrata i sokaka. Svaka slika prikazuje i ima svoju priču, ali gledano sve slike zajedno, one predstavljaju motive Bosne i Hercegovine, kroz njenu historiju, koja je ovjekovječena u slikama umjetnika.

Slike nastale na 13. internacionalnoj likovnoj koloniji “Stara Bosna” biti će prikazane kroz izložbu “Stara Bosna” u gradovima odakle su umjetnici, učesnici likovne kolonije.

Ova likovna kolonija proizlazi iz zajedničke saradnje BZK “Preporoda” Zenica i drugih Preporoda u BiH i regiona. Domaćini su dočekali, primili i ugostili 30-tak likovnih umjetnika, slikara iz cijele Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore i Srbije, koji su tijekom tri dana na nekoliko lokacija u samom gradu i na tvrđavi Vranduk stvarali svoja djela. Nastala umjetnička djela izložena su u obnovljenoj bosanskoj kući, i starokamenoj tvrđavi Vranduk, a dio će se izložiti u prostore centra za kulturu Zenica. Bosanski grad i utvrda Vranduk koje po mišljenjima mnogih stručnjaka, još uvijek predstavlja rijedak primjer očuvanog graditeljskog umijeća i autohtone arhitekture zeničke regije, napose vrandučkog kraja. Ovo je jedinstvena prigoda za mnoge ljubitelje i istraživače da istraže i obrade njenu prošlost od najstarijih vremena pa sve do danas. Imali smo sreće da biramo gdje ćemo raditi, mogli smo birati zatvoreni ili otvoreni prostor. I što je još važnije vrijeme nam je bilo

naklonjeno. Radili smo po grupama i odvojeno. Atmosfera je bila predivna pa niti u jednom momentu nije se osjetilo tko je amater, a tko je akademski slikar. Zeničani su se pokazali kao dobri domaćini, tako da su organizirali i kuhinju koja je bez prijekorno funkcionirala.

Cilj ove kolonije je da podstakne umjetnike amatere i akademske slikare da se svojim radovima uključe u ovaj zajednički projekt, a krajnji cilj je zajednička izložba koja bi bila upriličena u gradovima umjetnika, koji su učestvovali na Likovnoj koloniji. Za nas dubrovačke bošnjake posebno je bilo interesantno što je ova kolonija vezana uz Povelju Kulina bana koja datira od 29. kolovoza/augusta 1189. godine. Bosanski vladar ban Kulin Povelju je izdiktirao svom pisaru. U tom dokumentu obećava vječni mir Dubrovčanima, obećava vječno prijateljstvo dubrovačkom knezu Krvašu i dopušta Dubrovčanima, što je njima bilo jako interesantno, slobodnu trgovinu po njegovoj zemlji bez plaćanja nekakvih nameta! Na kraju ove naše likovne Kolonije stručni voditelji akademski slikari, prof. emeritus Hasan Čakari, Mersiha Šehić, Velid Trkić, Adrijana Todorović Panjeta, prof. Nejra Serdarević i direktorica Galerije “Preporod” Zenica Amna Sofić održale su predavanje prisutnima, kako otkriti svijet oko sebe kako razviti osjećaj sigurnosti, kako jačati samostalnost kako kroz ovu likovnu koloniju stjecati nova prijateljstva. Za sami kraj voditelji su se zahvalili svim učesnicima na ozbiljnom radu i lijepom ponašanju i na onome što su naučili na ovoj trinaestoj likovnoj koloniji i na staroj bosanskoj kuli Vranduk, uz obećanje da ćemo nastaviti sa druženjem 14. 15. i 16. studenog/novembra 2025 god. u Dubrovniku.

Predsjednica Galerije „Preporod“ Zenica Amna Sofić, prof. i predsjednik BZK “Preporod“ Dubrovnik Izet Spahović

ZENICA U CARSTVU DUBROVAČKE I ZENIČKE DJECE RADIONICE ZA DJECU I LIKOVNO CRTANJE

BZK Galerija “Preporod” Zenica u okviru dugogodišnje saradnje sa BZK “Preporod” Dubrovnik realizovala je Radionicu za djecu „Izrada nakita“ i radionicu „Likovno crtanje“.

Članovi BZK “Preporod” Dubrovnik sa svojim najmlađima sredinom godine boravili su u Zenici i tijekom posjete upriličili sastanke na kojima se dogovarala buduća suradnja.

U fokusu ovog susreta bili su najmlađi članovi BZK "Preporod" "Dubrovnik i BZK Galerije "Preporod" Zenica. U tri dana druženja sva pažnja je posvećena djeci, koja su se družila, obišli grad Zenicu, probali tradicionalnu hranu iz bosanske kuhinje, a potom su realizovane radionice.

Prva radionica, koja je realizovana je „Izrada nakita“. Tokom radionice djeca su napravila različite vrste nakita. Radionica je bila interaktivna i osmišljena je kao razmjena iskustva djece, koja su jedni drugima pokazali ono što znaju o izradi nakita, ali i naučili neke nove tehnike sklapanja i pravljenja nakita od različitih materijala. Kao instruktoricu ove radionice Galerija "Preporod" Zenica odabrala je Zejneb Moćević, učenicu trećeg razreda OŠ "Skender Kulenović", koja od najranijih dana pokazuje sklonost kreativnim idejama i koja je učesnik raznih aktivnosti Galerije „Preporod“ Zenica. Zejneb Moćević je zajedno sa svojom mamom Elmom, pokazala izradu nakita od gumica, perlica, školjkica, uz pokaz različitih načina pravljenja nakita (preplitanjem, nizanjem, sklapanjem na vezanje ...). Drugi dan susreta realizovana je Radionica "Likovno slikanje/crtanje", na kojoj su djeca slobodnim stilom i različitim tehnikama nacrtala dijelove grada Zenice, koji su obišli i koji im je ostao u sjećanju kao mjesto /dio grada koji im se svidio. Tako su nastali crteži prepoznatljivih znamenitosti grada Zenice: zgrada „Lamela“, Sahat kula, zelenilo Kamberovića polja, poznati kompleks za stanovanje „Kineski zid“ ...i slično.

I nakit i crteži ostali su za uspomenu i sjećanje djeci iz Dubrovnika i Zenice, kao podsjećanje da su djeca najbolji stvaraoci kreativnih ideja i druženja. Na ovoj radionici je učestvovalo 22 djece (devetero iz Dubrovnika i 13 djece iz Zenice).

Kao završnicu ovih aktivnosti i susreta svim učesnicima dodijeljene su Zahvalnice.

Cilj ovakvih susreta i radionica je prvenstveno da se djeca upoznaju, druže, prošire svoje drugarstvo, upoznaju nove krajeve, prenesu znanje jedni drugima iz raznih oblasti, ali da se i to drugarstvo i poznanstvo ostane kao tradicija susreta djece iz različitih podneblja.

Tekst i slika: Amna Sofić i Izet Spahović

Grad Zenica predstavio se u okviru međunarodne manifestacije Dani evropskog naslijeđa 2025.

Grad Zenica početkom oktobra/listopada predstavio u okviru međunarodne manifestacije Dani evropskog naslijeđa 2025. godine, koju organizuje Federalno ministarstvo kulture i sporta. Tom prigodom je održan bogat kulturno-umjetnički program posvećen Zenici.

Brojni posjetioci imali su priliku upoznati tradiciju, kreativnost i duh Zenice kroz raznovrstan sadržaj. Svoje programe predstavili su Muzej Grada Zenica, Gradska biblioteka Zenica, Folklorni ansambl "Bosniafolk" te Udruženje žena "Stijene" Klopče. Manifestacija Dani evropskog naslijeđa tradicionalno okuplja gradove i općine iz cijele Bosne i Hercegovine, pružajući im priliku da predstave svoje kulturne, umjetničke i turističke posebnosti. Zenička večer sjajno je potvrdila da Zenica, kao industrijsko i kulturno središte srednje Bosne, ima bogatu tradiciju i snažan kulturni identitet vrijedan predstavljanja široj javnosti.

31. Bihaćki Festival 2025. - Festival ljubavi za sve prijatelje sa svih strana svijeta

Porečki glazbenik Amir Rešidović donio dašak mora na Sevdah festu u BiH

Na obalama Une održan je 31. Bihaćki festival koji okuplja najveće i najpoznatije bosanskohercegovačke ali i regionalne zvijezde... "Festival ljubavi" u Bihaću, koji već godinama privlači posjetioce iz cijele Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja, i ove godine bio je sjajna prilika da se u jedinstvenoj atmosferi proslave sevdah, tradicija i narodna muzika.

Prva festivalska večer bila je u znaku sevdaha, tradicionalne bosanske pjesme koja je kroz publiku pronijela emociju i priču generacija.

Porečki glazbenik i kantautor Amir Rešidović publici se predstavio u drugoj festivalskoj večeri izvedbom autorske pjesme Bosanka me majka rodila. Njegova emotivna interpretacija izazvala je snažne reakcije publike, koja ga je više puta nagrađivala aplauzima i ovacijama. Rešidović je dobio plaketu za nesebičan doprinos glazbenom stvaralaštvu.

- Što reći? Jedno novo glazbeno iskustvo za mene, čime sam pokazao da kvalitetna pjesma, bez obzira na žanr, pronađe put do slušatelja. Ipak sam bio jedini izvođač iz Istre i Hrvatske, a posebno me dirnulo kada su me voditelji predstavili kao onoga koji donosi "dašak mora" na pozornicu - izjavio je Rešidović nakon nastupa, te zahvalio Gradu Poreču i gradonačelniku Lorisu Peršuriću i brojnim prijateljima i entuzijastima koji su mu pružili potporu u realizaciji projekta.

Festival Sevdah fest, koji se već 31 godinu održava u Bosni i Hercegovini, slovi za jedan od najjačih festivala narodne glazbe u regiji. Među brojnim učesnicima Sevdah Festa bili su neki od najboljih izvođača sevdalinke u BiH, ali i šire. Kako je i Dilvad Felić, direktor Festivala kazao - ovo je Festival ljubavi u kojem građani ovoga grada otvaraju srce prema svim ljudima, bez obzira ko su i šta su, te istakao da je motivacija za ovakav projekt uvijek u ljudima i njihovoj sreći:

-Hvala Bogu koji mi je dao snagu, a ja snagu crpim iz duhovnosti. Svaki čovjek koji prati svoj san, svoje vizije i želju da bude koristan, može ostvariti cilj. Jeste teško raditi 31 godinu, ali nije teško kad znamo koliko ćemo ljudi usrećiti, poručio je Felić.

Radio i televizija USK-a generalni je medijski pokrovitelj i promotor Festivala koji slavi i čuva našu tradicionalnu muziku. Na sceni u dvorani "Luke" nastupilo je više od 30 izvođača, a među njima i Armin Muzaferija, Nihad Alibegović, Muamer Kebić, Nazif Gljiva, Nihad Fetić Hakala, Eso Balić i Zijad Sipović, te ostali koji kroz svoj rad čuvaju i njeguju sevdalinku i podržavaju ovaj festival. Izvođači su istakli da je posebno zadovoljstvo uvijek pjevati pred krajiškom publikom.

Dodajmo da Bihać ima izuzetno Bihaćko ljeto - festival koji je Bihać učinio prepoznatljivim u pozorišnim i ostalim kalendarima cijele BiH, susjednih i nekih evropskih država. Festival su posjetili mnogobrojni umjetnici iz BiH i regije, a među njima: Filip Juričić, Dragan Marinković Maca, Izudin Bajrović, Milan Pavlović, Moamer Kasumović, Zana Marjanović, Ecija Ojdanić, Zijah Sokolović i mnogi drugi.

Spoj pozorišne umjetnosti i bogato kulturno - historijsko naslijeđe Bihaća ljeto čine posebno interesantnim. Program Bihaćkog ljeta odgovara svim naraštajima, pa se u sklopu festivala pored predstava organizira i dječji program i program za omladinu.

Kroz svoj kontinuitet, Festival je postao kulturni brend grada Bihaća i njegove ljetne turističke ponude.

Grad Bihać uistinu ima šta za ponuditi posjetiocima, prvenstveno prirodne ljepote zbog "Jedne i jedine" rijeke Une. Stoga je ljeto u Bihaću odličan izbor za goste, porodice, sportaše, avanturiste, makar to bio i samo jedan vikend.

BOSANKA ME MAJKA RODILA, autor Amir Rešidović

Bosanka me majka rodila
Kćer gorštaka iz starog plemena
U toj zemlji gdje te pjesma dira
Gdje se sevdah, biser suzom skriva

Kao sunce njeno milo lice
Pojavi se na nebu vedrina
Uvijek kada čemer život stisne
A duši fali , majčina toplina

Bosanka je moja majka
Velikog srca i snenih očiju
Kćer je ona iz plemena Azra
Što od tuge zdravi umiru

Po života u sjećanju leži
Kad su šeher jutra mirisala
I njene riječi od bulbula ljepše
Tu mi pjesmu duša opjevala ..

Amir Rešidović

TO IZ MENE BOSNA PROGOVARA, autor Amir Rešidović

Pitaš me za zore
Gdje bulbuli pjesmom dozivaju sunce , prije
Neg će sabah
Prije neg se ezan sa munare čuje ,
Prije neg se mati vode napije i djeca probude ...
Pitaš me za žamor , koji potom uslijedi ,
Zvuk nanula na kaldrmi i kovača koji vrijedno radi , tihe
pjesme iz mehane što dopire i miris kahve i halve
I mirisa ćevapa i lepine
I mirisa života i sutlije ...
Pitaš me za mahalu , gdje sam se rodio ?
Za sokake u kojima sam se igrao , za rodjake s kojima sam
rastao , za cure s kojima sam se družio....
Ja ti sve to ispričati mogu , ali
Jedno znaj , to iz mene Bosna progovara ...

21. Međunarodni sajam ekologije – EKOBIS 2025.

U organizaciji Privredne komore Unsko-sanskog kantona (USK) od 4. – 7. septembra/rujna 2025. u Bihaću je održan 21. Međunarodni sajam ekologije – EKOBIS 2025.

Ovogodišnji sajam okupio je 210 izlagača iz BiH i zemalja regiona, a među njima i Republike Hrvatske.

Kako je istaknuto na ceremoniji otvaranja, EKOBIS je prepoznat kao najpoznatija i najposjećenija manifestacija ove vrste, a Vanjskotrgovinska/Spoljnotrgovinska komora BiH tradicionalno je jedan od pokrovitelja sajma.

Predsjednik Komore Ahmet Egrlić je u svom obraćanju naglasio da sajam predstavlja važnu platformu za poslovno povezivanje, posebno u oblasti ekoloških tehnologija koje su preduvjet za prilagođavanje proizvodnih procesa evropskoj zelenoj tranziciji.

-Uprkos vrlo izazovnom vremenu i složenoj situaciji na globalnoj ekonomskoj i političkoj sceni, naše kompanije pokazuju otpornost i sposobnost prilagođavanja novim zahtjevima tržišta. Ipak, treba imati na umu da je izvoz BiH u posljednje tri godine smanjen za oko 3 milijarde KM. Jasno je da smo i dalje oslonjeni na saradnju s EU i regijom te da, u skladu s globalnim kretanjima i politikama partnera, moramo kontinuirano jačati otpornost i usklađivati se s novim standardima, istaknuo je Egrlić.

Dodao je da održivi rast izvoza zahtijeva intenzivan i sistematičan rad na unapređenju poslovnog ambijenta i jačanju konkurentnosti bh. kompanija te ukazao na pozitivne pomake Unsko-sanskog kantona u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

-U prvih šest mjeseci 2025. godine Unsko-sanski kanton bilježi porast izvoza od 15 posto i dostigao je vrijednost od 364,9 miliona KM. Vjerujemo da će nove investicije i projekti u Kantonu biti prilika za dalji rast, rekao je Egrlić.

Tokom četiri dana sajma EKOBIS 2025, posjetioci su imali priliku učestvovati u stručnim panelima, edukativnim programima i promocijama inovacija u oblasti zaštite okoliša, obnovljivih izvora energije i privrednih rješenja.

- Sajem se ove godine organizirao na većim kapacitetima. U vanjskom dijelu predstavljeni su privrednici, mali obrtnici i maloprodajni sektor, dok je dvoranski prostor bio fokusiran na turizam, turističke zajednice i institucije. U unutrašnjem prostoru odvijao se prezentacijski dio sa

pratećim programima, panelima i diskusijama, istaknula je Sanela Sabljaković, predsjednica Privredne komore Unsko-sanskog kantona (USK).

Generalni pokrovitelj sajma je Vlada Unsko-sanskog kantona i Ministarstvo privrede USK, dok je Grad Bihać partner i suorganizator. Podršku pruža i Vlada Federacije BiH kroz tri resorna ministarstva – poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, okoliša i turizma te obrta, poduzetništva i razvoja.

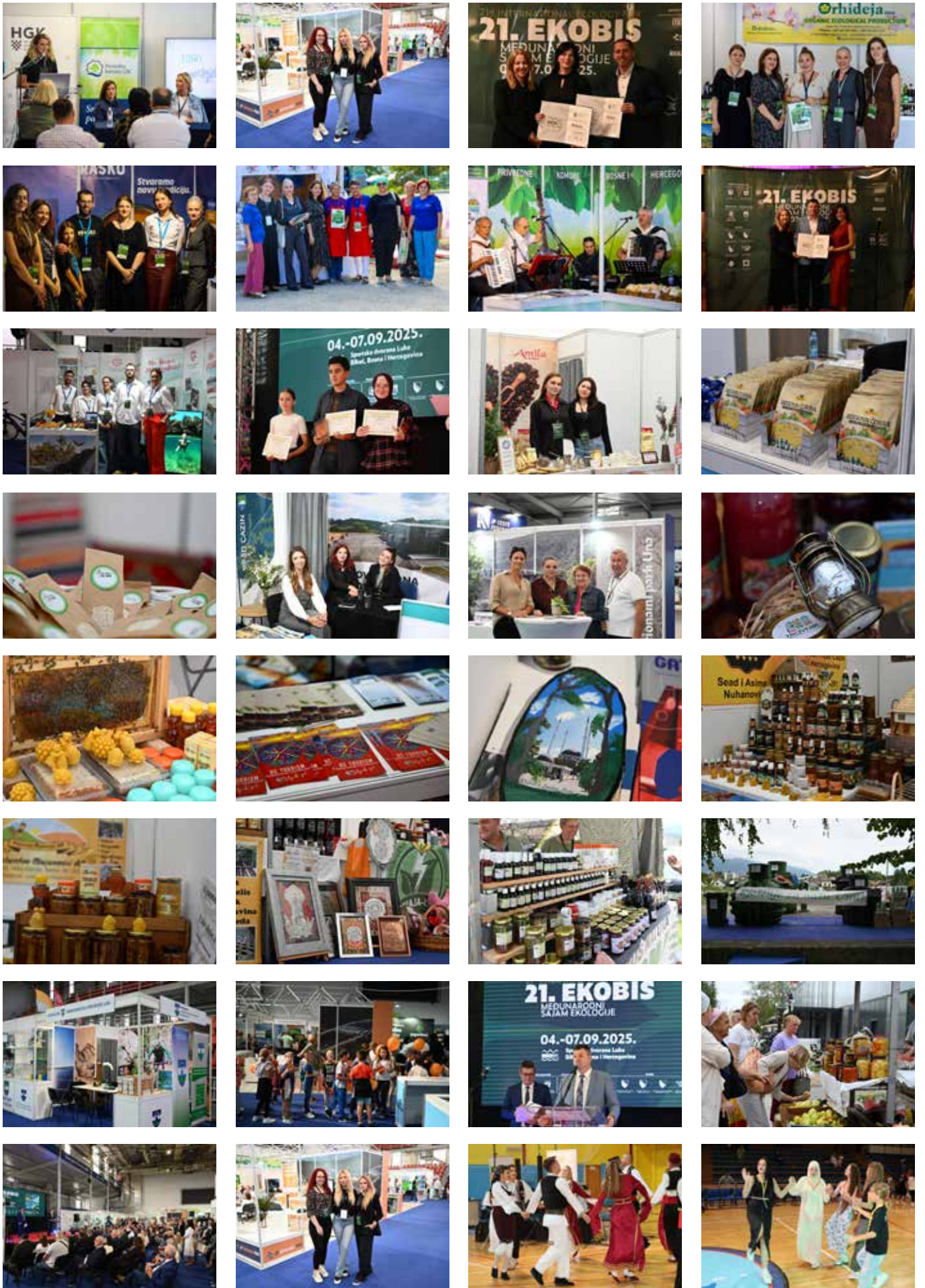
- Prošle godine Vlada USK izdvojila je 60.000 KM, a ove godine 50.000 KM za organizaciju EKOBIS-a, kojeg podržavamo i na druge načine. Ministarstvo privrede imalo je svoje panel diskusije, na kojima su predstavljeni turistički potencijali cijelog kantona, rekao je Mersad Draganović, savjetnik premijera USK.

Da je EKOBIS prepoznat kao značajan događaj potvrđuje i višedecenijska podrška lokalne zajednice. Grad Bihać 21 godinu u kontinuitetu podržava sajam. Osim finansijske pomoći organizatorima, finansiraju se i troškovi učešća privrednika i poljoprivrednika na sajmu. Posebnu ulogu u ovogodišnjem programu imao i Nacionalni park Una, koji je partner i suorganizator sajma.

-Organizirali smo niz panela posvećenih važnim i aktuelnim temama, uz nastojanje da uključimo veliki broj učesnika. Također, NP Una je bila zadužena i za organizaciju kulturno-zabavnog dijela programa, tako da je posjetiteljima ponuđen dodatni sadržaj, istaknula je Arijana Jašarević Vojić iz Nacionalnog parka Una.

Kao jedan od ključnih aktera u oblasti cestovne infrastrukture, JP Ceste FBiH nastupilo je na sajmu s ciljem jačanja saradnje sa lokalnim zajednicama i prezentacije aktuelnih i planiranih projekata na području USK.

U okviru sajma, izvršni direktor za tehničke poslove JP Ceste FBiH, Ademir Toromanović, učestvovao je na panel diskusiji pod nazivom “Infrastruktura kao osnova razvoja – Saradnja lokalne zajednice i javnih preduzeća”, koja je okupila predstavnike relevantnih institucija te lokalnih vlasti. Panel je bio prilika da se razmotre izazovi i mogućnosti zajedničkog djelovanja javnih preduzeća i lokalnih zajednica u cilju unapređenja razvoja cestovne infrastrukture, povećanja sigurnosti prometa i osiguranja ravnomjernog regionalnog razvoja.

Slovenke i Slovenci u Hrvatskoj

Jubilarna godina Slovenskog kulturnog društva Istra u Puli

Nakon desetljeća predanog rada i prisustva u javnom i kulturnom životu RH, Savez slovenskih društava u Hrvatskoj (Zveza slovenskih društev na Hrvaškem) po prvi put dobila je vlastiti prostor u Zagrebu. U novom prostoru djeluje Savez i tu se okupljaju pripadnici slovenske zajednice, a ovaj prostorni iskorak omogućava još snažnije očuvanje slovenskog jezika, kulture i identiteta u RH.

Savez slovenskih društava u RH krovna je organizacija slovenskih društava koja djeluju u našoj zemlji s temeljnom zadaćom organizacije, umrežavanja i međusobnog povezivanja slovenskih društava, kao i usklađivanje zajedničkih stavova prema Republici Sloveniji i Republici Hrvatskoj.

Prema podacima iz 2021. godine, u Hrvatskoj živi 7.729 pripadnika slovenske nacionalne manjine, a najviše ih je u Gradu Zagrebu, Primorsko-goranskoj, Istarskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Međimurskoj, Zagrebačkoj i Varaždinskoj županiji, dok ih u Istri živi nešto manje od dvije tisuće.

25 godina djelovanja Slovenskog kulturnog društva Istra u Puli

Među dvadesetak članica Saveza slovenskih društava u Republici Hrvatskoj je Slovensko kulturno društvo Istra, Pula, koje ove godine obilježava 25 godina djelovanja. Prva predsjednica Slovenskog kulturnog društva „Istra“ bila je Alojzija Slivar, od 2005. godine vodstvo je preuzela Klaudija Velimirović, a od 2015. Društvo vodi Danica Abvelj. S više od 700 članova i 150 aktivnih, društvo predano radi na očuvanju slovenske kulture, tradicije i jezika u Istri. Odradili su mnogo nastupa u zemlji i inozemstvu, a sredinom ove godine bili su sudionici u Novoj Gorici - najvećeg susreta Slovenaca iz svijeta s pet kontinenata i domovine.

Dramska skupina društva gostuje i izvan Hrvatske, primjerice lani u Novom Sadu s predstavom Aleksandrinke. Mješoviti pjevački zbor Encijan gostovao je u Sarajevu u svibnju, a u lipnju u slovenskoj Sevnici. Zapažen nastup zabilježen je i u Sarajevu, u Franjevačkom studentskom centru, gdje su oduševili posjetitelje slovenskim i hrvatskim pjesmama. Sa sličnim izborom pjesama oduševili su publiku Sevnice koja im se u pjevanju pridružila gotovo tijekom cijelog nastupa. Podsjetimo da je Sevnica grad u istočnoj Sloveniji, ranije poznat kao tekstilni centar bivše Jugoslavije, a u novije vrijeme rodno mjesto prve dame SAD-a Melanije Tramp.

Danica Abvelj, predsjednica Slovenskog kulturnog društva Istra u Puli s velikim zadovoljstvom ističe da u 2025. obilježavaju 25 godina plodnog djelovanja. Gđa Abvelj, volonterska je predsjednica od 2015. godine i tu je dužnost preuzela od pok. Klaudije Velimirović, veoma uspješne čelnice društva.

Slovenski dom u Puli omogućila Vlada Republike Slovenije

-Naš je program djelovanja bogat i zanimljiv, a ključna promjena u aktivnostima društva zbila se nakon kupnje prostora i otvaranja Slovenskog doma, što je svojom potporom 2009. godine omogućila Vlada Republike Slovenije. U domu djeluju kreativne, likovne i dramske radionice, gimnastička i klub čitatelja/ca, a organizira se i tečaj slovenskog jezika. U ulici Hermana Dalmatina imamo prostor za izložbe, kulturna događanja, probe zbora Encijan, predavanja i druženja. Prostor smo dobili od Grada Pule i ne plaćamo najamninu nego samo troškove električne energije i vode. Više od 15 godina izdajemo kvartalni časopis Mavrica i u sklopu izdavačke djelatnosti periodično se objavljuje zbirke poezije, slikovnice i publikacije, na slovenskom jeziku, istaknula je gđa Abvelj.

Od osnutka društvo je domaćin nastupa u Puli mnogih kulturno-umjetničkih društava, a nedavno je uspješno gostovala Banda CITRARSKA, glazbena skupina Kulturnog društva Ihan, Domžale, Slovenija.

U drugom desetljeću djelovanja društvo je obogatilo svoj rad s nekoliko vrijednih manifestacija. Dani slovenske kulture u listopadu s vremenom su prerasli u Dane slovenske kulture u Istri, uz učešće svih slovenska društava Istarske županije. Dani slovenskog filma u svibnju pružaju priliku Puljankama i Puljanima da upoznaju noviju slovensku filmsku produkciju. Zadnjih godina velika se pažnja posvećuje uspostavi i održavanju kontakata s drugim slovenskim društvima u Istri i Hrvatskoj, ali i izvan nje, kao i suradnji s drugim manjinskim zajednicama u Istri. Primjerice zajednički se surađuje na Festivalu multikulturalnosti i Festivalu dječje multikulturalnosti uz učešće gotovo svih nacionalnih manjina u Istri. U svojim nastupima predstavljaju svoju kulturu, umjetnost, jezik i običaje. Veoma je zanimljiv i Glazbeni adventni vijenac u sklopu kojeg nastupaju zbor Encijan - predstavnik slovenske zajednice, zbor Matko Brajša Rašan - predstavlja većinsku hrvatsku zajednicu, te zbor Lino Mariani Talijansku zajednicu u Puli. Tijekom školskih praznika, Slovenski dom postaje mjesto druženja i učenja slovenskog jezika i kreativnih aktivnosti pulskih

osnovaca zainteresiranih za poučavanje slovenskog jezika i upoznavanja slovenske kulture.

Branko Velimirović, predsjednik mješovitog pjevačkog zbora Encijan, koji okuplja tridesetak aktivnih članova/ca.

- Članovi/ce Encijana nisu samo Slovenke i Slovenci nego ima i pripadnika drugih nacionalnosti koji vole i podržavaju slovensku kulturu, vole slovenski narod. Glede dirigenata/ca i korepetitora zbora uspješno surađujemo sa studentima/ma Muzičke akademije u Puli. Zborom dirigira mlada diplomirana magistra muzike Ana Balog, a korepetitor je Nikola Jurić s pulske Akademije. Zbor djeluje vrlo uspješno i potvrdio je to s mnogobrojnim nastupima kojih je najljepši trenutak kada sa zborom pjevaju posjetitelji. To nam je čak draže od velikog pljeska. Ipak, imamo problem pomlađivanja zbora, Istaknuo je Velimirović.

Ljubav sve pokreće i sve pokrije

Ana Balog dirigentica zbora Encijan, gotovo je godinu dana veoma uspješna voditeljica, a prije toga u ulozi korepetitorice. Svojim dinamičnim stavom dirigentice, energijom kojom zrači na sceni, djeluje pokretački na zbor da članovi i članice daju maksimum u izvedbi zadanog programa.

-Sve kreće od ljubavi prema glazbi, najprije od mene, a to uspijevam prenijeti na ljude. Podrazumijeva se da je neophodno i pedagoško djelovanje, ali ipak sve kreće od ljubavi prema glazbi, koja sve pokreće, sve pokrije i onda slijedi sve ostalo. S glazbom sam povezana od osme godine nakon što sam pohađala Osnovnu i Srednju glazbenu školu Alberta Štrige u Križevcima, a potom studij na pulskoj Muzičkoj akademiji.

U svom glazbenom djelovanju dosta inzistiram na vokalnoj tehnici. Smatram da od nje sve kreće, neovisno o tome da li je riječ o amaterizmu ili profesionalizmu. Nužno je to ako se želi napredovati i uz to volim i tražim red, rad i disciplinu. Ali, u zboru prevladava vedra i prijateljska atmosfera s lijepim druženjem. Osim vođenja zbora predajem klavir i pjevanje, radim s djecom u Studiju glazbene kreativnosti ČAROBNA FRULA i sudjelujem kao pjevačica u velikom projektu rok glazbe. Pjevala sam u klapi Teranke, prvi sopran. Kao i cijeli zbor, volim nastupe, posebice gostovanja, a sarajevsko svi dobro pamtime. Tamo smo nastupili s 11 ili 12 pjesama, a u Sevnici sedam, gdje smo također prekrasno primljeni, kazala je uvijek vedro ozbiljna glazbenica Ana Balog. Zanimljivo je da su njezini korijeni iz mjesta Sveti Petar Čvrstec, u blizini Križevaca (Koprivničko-križevačka županija), u kojem su rođeni Zvonimir Balog, hrvatski književnik, slikar, i Filip Bregović, otac Gorana Bregovića osnivača i već 50 godina poznatog sarajevskog benda Bijelo dugme.

Tko pjeva zlo ne misli

Ivanka Koletnik, članica zbora - Oduvijek volim pjevanje i jako me raduju sve naše probe i svi naši nastupi. U zboru vlada krasna atmosfera ispunjena pjevanjem, druženjem, prijateljstvom, muzikom i pozitivnom energijom. Stoga mogu svima od srca preporučiti da nam se pridruže.

Marko Šteko, dr. veterinarske medicine, magistar, član zbora – Volim pjevati i uvijek je aktualna ona predivna misao „Tko pjeva zlo ne misli“. Nedavno smo pjevali u Sarajevu na poziv Kulturnog društva Slovenaca u Sarajevu i gostovali u Sevnici, rodnom mjestu Melanije Tramp.

Sonja Joka, članica zbora - Pjevanje u zboru mi puno znači, a u Sarajevu je bilo prekrasno, grad nas je oduševio iako postoje vidljivi tragovi rata. Posebno ističem Baščaršiju i izvor rijeke Bosne, gdje je priroda rajska. Kada bih živjela u Sarajevu svaki vikend bi provela u zelenom ambijentu izvora rijeke Bosne.

Nadia Martinčić, članica zbora Encijan – Kao profesorica glazbene kulture umirovljena sam i vodim zbor Zlatne godine, ali jako rado pjevam u zboru Encijan. Nesumnjivo je riječ o jednom jako dobrom istarskom zboru koji ima divnu dirigenticu Anu Balog, najmlađu, najbolju, i najljepšu voditeljicu.

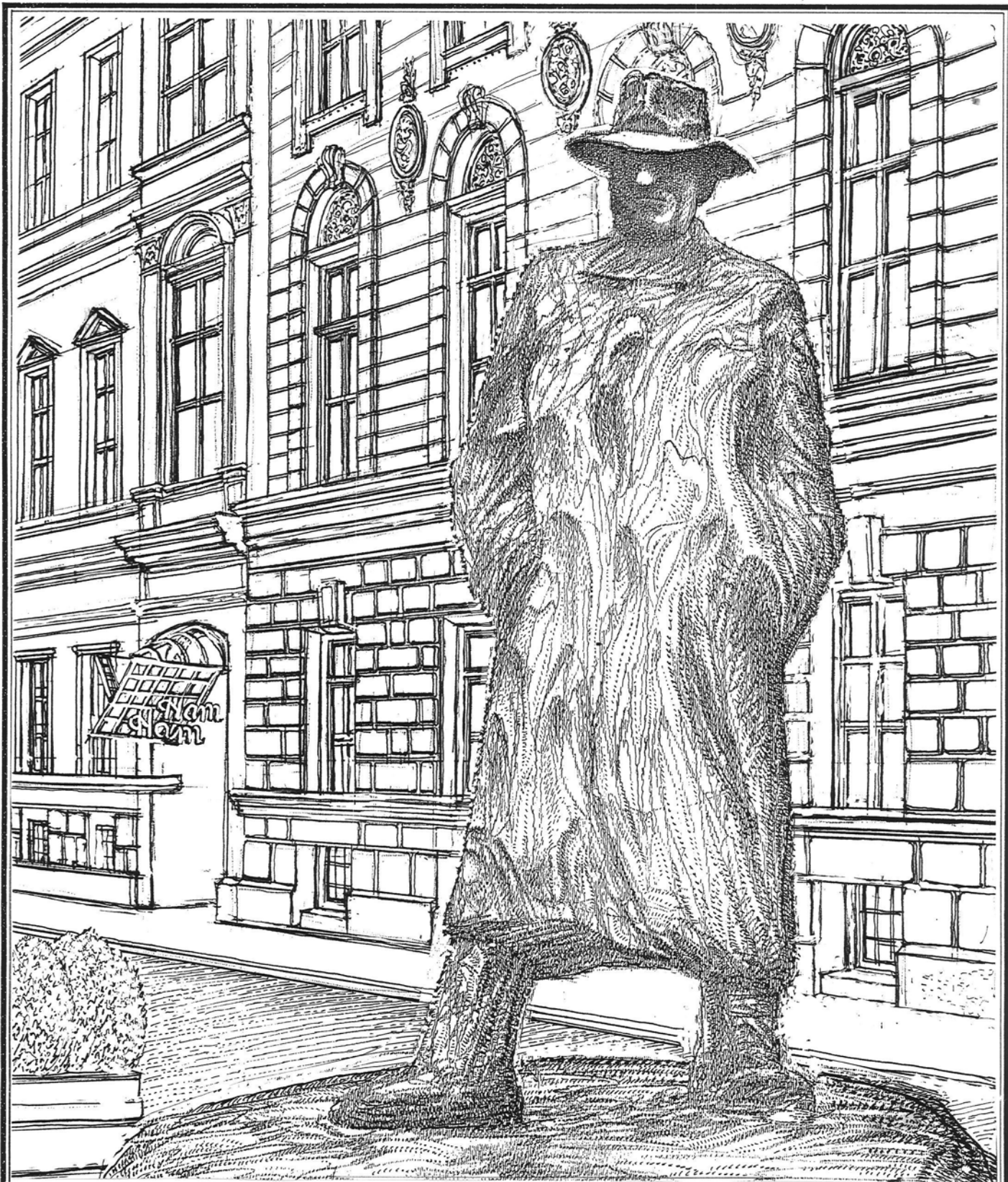
Tanja Novšak, djelatnica Atrija u gradu Sevnica - Jako nas raduju ovakvi zanimljivi programi na pozornici našeg prekrasnog starog Grada. Pulski zbor Encijan veoma je ugodno iznenađenje s dobro odabranim repertoarom što su posjetitelji nagradili velikim pljeskom i zajedno sa zborom pjevali.

Napisao i snimio Asim Čabaravdić

Crta i piše Mesud Bužimkić, dipl. ing. arh
Spomenik pjesniku Augustinu Ujeviću 1891. – 1955.

SPOMENIK PJESNIKU AUGUSTINU UJEVIĆU (1891. – 1955.) U VARŠAVSKOJ ULICI U ZAGREBU, POSTAVLJEN JE NA STOTU OBLJETNICU PJESNIKOVA ROĐENJA ZAHVALJUJUĆI DONACIJI GOSPODINA ANTUNA ŠTEVINOVIĆA.

O PRIVATNOM ŽIVOTU TINA UJEVIĆA NAPIŠANO JE VIŠE TEKSTOVA NEGO O NJEGOVOM OSEBNIOM PJESNIŠTVU.

PROSINCA 1925. POLICIJA JE PROGNA LA TINA IZ BEOGRADA JER JE JAVNO KAZAO NEKOLIKO LASCIVNIH REČENICA O TADAŠNJOJ KRALJICI MARIJI.

TIN JE NESKROMNO TVRDI O SEBI DA JE NAJBOLJI PJESNIK NA SVIJETU, DA JE ROĐEN ONDA KADA JE HRVATSKOJ BIO POTREBAN VELIKAN, A DA ĆE UMRIJETI KADA GA NAROD ZABORAVI.

**NEKO VRIJEME DOK NIJE IMAO STANA TIN JE SPAVAO PO PARKOVIMA. JEDNE VEČERI LEŽI TIN NA KLUPI, A POD KLUPOM SPAVA NEKI BESKUĆNIK. DOĐE POLICAJAC I TJERA TINA INAČE ĆE GA UHITITI I SPREMITI IZA BRAVE. A TIN MU ODGOVORI UŠUTKUJUĆI GA:
– MOLIM VAS NEMOJTE VIKATI, PROBUDIT ĆETE MI PODSTANARA.**

Rijeka Porto Etno festival 2025. predstavlja i slavi različitost

Pod sloganom Trading good vibes Porto Etno Festival u Rijeku je doveo glazbenike iz Grčke, Palestine, Bugarske i sa Sicilije, a kroz svoje gastro specijalitete i folklorne nastupe predstavilo se 15 grupa manjina 19. i 20. rujna/septembra 2025. godine. Parada otvaranja gromoglasno je otvorila festival u petak prije zalaska sunca. Od Jadranskog trga do Adamićevog gata paradirala su folklorna društva i društva limene glazbe – Glazbeno društvo Spinčići te kulturno-umjetnička društva koja su potom nastupila na GAT-u – pozivajući publiku na mjesto susreta, multikulturalne razmjene i dobrih vibracija. Festival se pretvorio u dvodnevno slavlje različitosti i zajedništva.

Iskusni glazbeni sastav Unavantaluna otvorio je festival u petak, 19. rujna, energičnim nastupom koji je publiku potaknuo na ples, a dobre otočne vibracije poslužile su kao savršen uvod u prvu festivalsku noć.

Nakon što su Čipkice otpjevale nekoliko tradicionalnih pjesama iz Hrvatske i regije a capella, pridružio im se Porto Etno Orkestar na čelu sa Zoranom Majstorovićem, koji ih je srčano pratio, kao i publika koja ih je nagradila velikim pljeskom nakon svake izvedbe. Majstorović je pritom naglasio da sljedeće godine, na jubilarnom desetom izdanju festivala, publiku očekuje posebno iznenađenje.

Šesnaest uigranih članica vokalnog ansambla Čipkice samouvjereno je i glatko vodila etnomuzikologinja Ena Hadžiomerović, a velika završnica njihova nastupa bila je izvedba srpske tradicionalne pjesme Vrbice Vrbo Zelena u etno aranžmanu uz pratnju orkestra.

Nakon emotivnog nastupa Čipkica, Porto Etno Orkestru na pozornici se pridružila ETHER. Umjetničko ime glazbenice Nikol Čačić možda najbolje opisuje njezinu energiju: ona je eterična, a njezin snažan i autentičan vokal zarazan i kao da nije s ovoga svijeta. Nekoliko poznatih pjesama s albuma Bitke na makovim poljima publika je pratila pjesmom i plesom, a uživala je i u izvedbama novih stvari koje je Ether pripremila u etno aranžmanu i tako iznenadila sve prisutne.

Poseban trenutak bio je izvedba pjesme Marine Satti, grčke umjetnice koja je prošle godine nastupila na Eurosongu, a potom i na Porto Etno Festivalu. Taj detalj posebno je dirnuo dio publike koji je festival pohodio i prošle godine. Nakon nastupa s orkestrom, Nikol su se pridružila dva prateća vokala te DJ-ica. Ujednačena koreografija učinila je nastup dinamičnim, a uigrani vokali srčanim i nezaboravnim. Dio publike nakon koncerata na Adamićevom gatu zaputio se na

humanitarni After Party u Klubu Manual. Intiman prostor kluba bio je ispunjen festivalcima koji su do jutra plesali uz set DJ-a Asimina Asanova i posebnu set-listu koja je zvučala kao da je kreirana za najluđe arapsko vjenčanje. Sva sredstva prikupljena od ulaznica donirana su organizaciji Medical Aid for Palestinians.

Drugi festivalski dan: Melting Pot, Melina, Oratnitza, 47SOUL

Već sljedeće jutro GAT je bio krcat ljudima, šarenim narodnim nošnjama, volonterima, prijateljima festivala i nacionalnim manjinama koje su pripremile svoje mirisne specijalitete. Trinidad i Tobago, Ukrajina, Rusija, Srbija i BiH samo su neke od zemalja čiji su predstavnici oduševili nepca svih prisutnih svojim kreativnim receptima. Na gastro fešti Melting Pot prodano je ukupno 583 bona za hranu, a u organizaciji je sudjelovalo 19 volonterki i volontera koji su zajedno odradili 167,5 sati.

Večernji dio programa otvorila je Melina sa svojim bendom. Mlada glazbenica stigla je iz Grčke predstaviti svoj izričaj koji kombinira pop s tradicionalnim elementima. Osim što pjeva poput slavuja, Melina Vlachos svira i oud (poznat kao arapska lutnja), a njezini plesni pokreti ostavljaju upečatljiv dojam već pri prvom susretu s publikom.

Nakon Meline nastupio je bugarski sastav Oratnitza. Publiku su podigli na noge i rasplesali sve generacije, a dodatno je atmosferu podigla proslava rođendana glavnog ženskog vokala benda, kojoj je publika zajednički otpjevala rođendansku pjesmu. Predstavili su pjesme sa svog novog albuma „STOPAN“, ali i neke starije, dobro poznate stvari. Nastup je bio popraćen konstantnom komunikacijom s publikom, pričama o bendu i čak preporukama za turističke destinacije koje treba posjetiti prilikom boravka u Bugarskoj. Bio im je to drugi nastup u Hrvatskoj, a prije izlaska na pozornicu stigli su se i okupati na jednoj od riječkih plaža, što se osjetilo u vedrom raspoloženju svih članova benda.

Drugi dan festivala zaključio je kolektiv 47SOUL iz Jordana i Palestine, sa sjedištem u Londonu. Na streaming servisima bilježe milijunske preglede, a poznati su po temama pravde i otpora. Njihov nastup bio je nabijen emocijama, a mlađa publika u prvim redovima do ranih jutarnjih sati pratila je brze ritmove njihova Shamstep zvuka. Plesa nije nedostajalo, kao niti solidarnosti, zajedništva i upoznavanja kroz glazbu, hranu i kulturu.

Izvor: portoetno.hr

FOTO GALERIJA RIJEČKE XVIII. SMOTRE FOLKLORA I KULTURNOG STVARALAŠTVA BOŠNJAKA U RH, 27.9.2025.

XVIII. Smotra folklora i kulturnog stvaralaštva Bošnjaka u Republici Hrvatskoj, Rijeka 27.9.2025.
Naredna smotra u 2026. održat će se u Dubrovniku

